

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
факультет іноземних мов
кафедра англійської мови

**Формування лексичної компетентності на уроках англійської мови учнів
середніх класів за допомогою автентичних відео матеріалів**

Дипломна робота
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Виконала: студентка 6 курсу,
групи 612
спеціальності 014 Середня освіта
(англійська мова і література)
Воробець А.В.
Керівник: д.ф.н., проф. Н.Г.
Єсипенко
Рецензент: к.ф.н., доц. О.В. Бешлей
кафедра англійської мови
Чернівецький національний
університет
імені Юрія Федьковича

До захисту допущено:

Протокол засідання кафедри № _____

від « ____ » _____ 2022 р.

зав. кафедри _____ проф. Єсипенко Н.Г.

Чернівці – 2022

SUMMARY

Nowadays the English language has an international status in many countries and is actively used all around the world. It is successfully used in various spheres of life as an effective way of exchanging the information during conferences, official meetings or cultural events; in educational sphere and in everyday life. That is why the development and implementation of the effective and modern methods of teaching English is the main goal of the Ukrainian education.

A newly adopted in September 2017 “Ukrainian Education Law” confirms the importance of developing key competencies for students. The need of significant changes in the Ukrainian educational sphere is obvious, since in the XXI century a successful and competitive specialist must have a range of competencies and competences from communicative to digital. The main problem of the Ukrainian education system is that students have competencies (theoretical knowledge), but they are not able to apply them in practice (in the context of our work, students are not able to operate freely foreign languages and use them in real life situations). Unfortunately, the traditional school with its rich theoretical content and inability to apply these knowledge and skills in practice, does not correspond to the current and modern requirements; therefore, the need of the radical educational reform became obvious. The formula of the New Ukrainian School consists of many key components, one of which is the new content of education, based on the formation of competences, which are needed in the professional and social environment. So, the main teacher’s task is to find the most effective methods to achieve students’ lexical competence (in particular, the use of authentic materials). Students’ work with properly selected authentic materials (in accordance with the age of the students, level of their knowledge, interests, topic and goals of the lesson) contributes to the development of lexical competence and motivates students.

The *topic* of the master's thesis is "*The formation of middle school students' lexical competence in English lessons using authentic video materials*".

The work examines the process, conditions and stages of students' lexical competence acquisition in the process of studying foreign language. One of the main conditions of the lexical competence acquisition is students' work with authentic materials. We have investigated the criteria of the authentic materials implementation and these criteria will have a positive effect on the process of analyzing and learning grammatical and lexical elements of the foreign language.

In theoretical works, the terms "*competency*" and "*competence*" are not differentiated, but they are not the same. According to the Government Standard of Basic and General Secondary Education [12], *competency* – is an integrated result of the student's absorption of the educational content, which is realized in the student's ability to use the acquired knowledge in specific situations. *Competence* – is student's integrated abilities, which consist of knowledge, experience, values and skills that student is able to use in practice.

Lexical competence includes not only the theoretical absorption of foreign language units and rules, but mainly their correct usage in practice. The process of lexical competence acquisition is extremely important, since lexical skills are the main components of all language activities: speaking, reading, listening and writing.

The relevance of the master's thesis lies in the fact that the lexical competence acquisition is extremely important in the process of studying foreign languages. Students' lexical competence can be improved under the condition of the correct and competent implementation of authentic video materials according to pupils' age, level of knowledge and interests.

The object of the master's thesis is lexical competence and *the subject* – is the process of acquiring lexical competence with the help of authentic video materials.

The aim of the master's thesis is to find and test the most effective methods and means of the lexical competence development using authentic English-language video materials that will contribute to the successful development of lexical competence. To achieve this aim, we worked on the following main *tasks*:

1. to determine the basic conditions and stages of lexical competence acquisition;
2. to define the terms “*authenticity*” and “*authentic material*”;
3. to determine the main criteria, stages, conditions and methodical recommendations on the use of authentic materials in English lessons;
4. to investigate the process of authentic English-language video materials implementation in the educational environment;
5. to conduct the trial training and analyze the level of the lexical competence of secondary school students at the end of the research and make conclusions about the effectiveness of authentic video materials implementation in English lessons.

The following *methods* were used in the master's thesis:

1. *the method of analysis* for the deep understanding of the content of articles from online resources and theoretical works of scientists on relevant topics;
2. *the method of synthesis* to combine the analyzed articles and research works into theoretical sections logically and write own conclusions;
3. *the method of comparison* for conducting the prior and final tests in 2 groups of 7th grade students and analyzing the results of written works;
4. *trial study* to conduct the practical research and confirm the hypothesis regarding the effectiveness of using authentic video materials with secondary school students at the lessons of English.

The hypothesis is based on the assumption that working with the authentic video materials has a positive influence on students' lexical competence and students will be able to use foreign language lexis in everyday life.

The scientific novelty of the master's thesis lies in the detailed analysis of the influence of the authentic materials on the students' lexical competence and in a

detailed comparison of the students' knowledge. Two groups of 7th grade students from Chernivtsi Lyceum №4 took part in a pedagogical experiment. The first group studied English and foreign lexical elements with the help of the authentic video materials; the second – with the help of traditional teaching methods: textbooks, teacher's explanations, etc. At the end of the study, we analyzed and compared the level of students' lexical competence.

The theoretical and practical significance of the master's thesis lies in the possibility of implementing theoretical knowledge and conclusions about lexical competence and authentic materials (described in the first two chapters) and the results of the trial training (described in the last chapter) in practice – in the process of teaching a foreign language in secondary school.

Approbation of the work: the results of the research were published as theses (the materials of the student conference of the Chernivtsi National University on September 20, 2022 and the scientific article “The Use of Authentic Video Materials in the Lessons of English in Secondary Schools” (scientific bulletin of the Chernivtsi National University “German Philology”), where the results of the trial study are described.

The structure of the work: the master's thesis consists of the Introduction, 2 theoretical chapters, 1 practical chapter, Conclusions, References, Appendices.

The first stage of the theoretical research is a detailed analysis of the online articles and theoretical works of scientists on the actual topic. The second stage – is the synthesis of the analyzed information, its logical combination and the writing of own conclusions. In the practical part of the master's thesis the method of comparison is applied: the first group studies new lexical material with the help of the authentic video materials, the second – with the help of traditional teaching methods: books, teacher's explanations, working with a textbook. At the end of the trial study, which lasted 4 weeks, the students of 2 groups wrote a final test. The test aimed to confirm or refute the hypothesis of advantages of the using authentic video material in English lessons with secondary school students. It was expected, that the students of the first group would demonstrate a higher level of lexical

competence than the students of the second group. In accordance with the results of the research, we made conclusions regarding the theoretical and practical use of authentic video materials in education.

ЗМІСТ

ВСТУП	
INTRODUCTION	
РОЗДІЛ 1: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
1.1. Поняття лексичної компетентності	
1.2. Лексичні елементи як складові лексичної компетентності. Класифікація лексичних елементів	
1.3. Вимоги до набуття лексичної компетентності учнями середньої школи	
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	
РОЗДІЛ 2: МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	
2.1. Поняття автентичності та автентичних матеріалів. Критерії підбору автентичних матеріалів на уроки англійської мови	
2.2. Основні характеристики автентичних матеріалів для учнів середніх класів	
2.3. Інтерактивний метод як ефективний спосіб навчання через автентичні матеріали	
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	
РОЗДІЛ 3: ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ЇХ ВПЛИВУ НА ЛЕКСИЧНУ КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧНІВ СЕРЕДНІХ КЛАСІВ...	

3.1. Організація та інтерпретація автентичних відео матеріалів на уроках англійської мови	
3.2. Методичні рекомендації щодо підбору та роботі з автентичними матеріалами.....	
3.3. Опис пробного навчання учнів 7 класу Чернівецького ліцею №4	
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ.....	

ВСТУП

Англійська мова, яка в багатьох країнах має статус міжнародної та активно використовується у всьому світі, сьогодні успішно функціонує в різних сферах життя як ефективний інструмент передачі інформації під час конференцій, офіційних зустрічей та культурних заходів, в процесі здобуття освіти та у повсякденному житті. Тому розробка та впровадження ефективних та сучасних методів навчання англійської мови є головною метою української освіти.

У вересні 2017 року в Україні було прийнято новий Закон «Про освіту», який підтверджує важливість розвитку ключових компетентностей для учнів. Необхідність суттєвих змін в освітній сфері України очевидна, оскільки у XXI столітті успішний та конкурентоспроможний фахівець повинен мати низку компетенцій та компетентностей від комунікативної до цифрової. Проблема, яка стосується української системи освіти, полягає в тому, що студенти володіють низкою компетенцій (теоретичних знань), але не здатні застосувати їх на практиці (в контексті нашого дослідження, студенти не можуть вільно оперувати іноземними мовами та використовувати їх у реальних ситуаціях). На жаль, традиційна школа з її багатим теоретичним змістом та відсутністю можливості практичного застосування цих знань та навичок перестала відповідати актуальним та сучасним вимогам, тому необхідність радикального реформування змісту освіти стала очевидною. Формула Нової української школи складається з багатьох ключових компонентів, одним із яких є оновлення змісту освіти,

заснованому на формуванні компетентностей, які вважаються необхідними у професійному та соціальному середовищі. Тому головним завданням вчителя є пошук найбільш ефективних методів та засобів набуття лексичної компетентності (зокрема, використання автентичних матеріалів). Робота учнів із правильно підібраними автентичними матеріалами (відповідно до віку учнів, рівня знань, інтересів, теми та мети уроку) сприяє розвитку лексичної компетентності та стимулює їх до мотиваційної діяльності.

Тема даної магістерської роботи – «Формування лексичної компетентності на уроках англійської мови учнів середніх класів за допомогою автентичних відео матеріалів».

У роботі досліджується процес, умови та етапи набуття учнями середніх класів лексичної компетентності в процесі вивчення іноземних мов. Однією з основних умов набуття лексичної компетентності є вивчення іноземної мови за допомогою автентичних матеріалів. Нами досліджено критерії використання автентичних аудіо та відео матеріалів, які позитивно вплинуть на процес вивчення та засвоєння учнями граматичних та лексичних елементів іноземної мови.

У теоретичних розвідках терміни "компетенція" і "компетентність" ототожнюються, але це різні поняття. Відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти [12], *компетенція* розглядається як інтегрований результат засвоєння учнем змісту освіти, що реалізується у здатності учня використовувати отримані знання у конкретних ситуаціях. *Компетентність* – це інтегровані здібності студента, які складаються зі знань, досвіду, цінностей та навичок, які учні здатні використовувати на практиці.

Лексична компетентність включає не лише теоретичне засвоєння іношомовних одиниць та правил, а головним чином їх правильне використання на практиці. Процес набуття лексичної компетентності є надзвичайно важливим, оскільки лексичні навички є головними складовими всіх мовних видів діяльності: говоріння, читання, аудіювання та письма.

Актуальність дослідження полягає в тому, що набуття лексичної компетентності має важливе значення в процесі вивчення іноземних мов. Лексичну компетентність учнів можна вдосконалити за умови правильної та грамотної імплементації автентичних відео матеріалів відповідно до віку, рівня знань та інтересів учнів.

Об'єктом дослідження є лексична компетентність, а *предметом дослідження* – процес набуття лексичної компетентності за допомогою автентичних відео матеріалів.

Мета цієї роботи полягає у пошуку та апробації методів та засобів розвитку лексичної компетентності за допомогою автентичних англомовних відео матеріалів. Для реалізації цієї мети, ми вирішили такі основні *завдання*:

1. визначити основні умови та етапи набуття лексичної компетентності;
2. дати визначення поняттям «*автентичність*» та «*автентичний матеріал*»;
3. визначити основні критерії, етапи, умови та методичні рекомендації щодо використання автентичних матеріалів на уроках англійської мови;
4. дослідити процес імплементації автентичних англомовних відео матеріалів у освітнє середовище;
5. здійснити пробне навчання та проаналізувати рівень лексичної компетентності учнів середніх класів наприкінці дослідження.

У магістерській роботі використано такі методи:

- *метод аналізу* для детального розуміння змісту статей з онлайн-ресурсів та з теоретичних робіт науковців на відповідні теми;
- *метод синтезу* для логічного поєднання проаналізованих статей та наукових робіт у теоретичні розділи та написання власних висновків;
- *метод порівняння* для проведення початкового та заключного тестування учнів 2 груп 7-х класів та аналізу результатів письмових робіт;
- *пробне навчання* для проведення практичного дослідження та підтвердження гіпотези щодо ефективності використання автентичних відео матеріалів на уроках англійської мови з учнями середніх класів.

Гіпотеза базується на припущенні, що за допомогою автентичних відео матеріалів розвивається лексична компетентність учнів, і вони зможуть вільно оперувати іншомовними лексичними елементами у повсякденному житті.

Наукова новизна магістерської роботи полягає у детальному аналізі впливу автентичних матеріалів на лексичну компетентність учнів 2-х груп 7-х класів Чернівецького ліцею №4 у процесі вивчення іноземної мови та у детальному порівнянні рівня знань учнів даних груп. Перша група засвоювала іншомовні лексичні елементи за допомогою автентичних відео матеріалів, друга – за допомогою традиційних методів навчання: підручників, пояснень вчителя, тощо. Наприкінці дослідження нами було проаналізовано рівень лексичної компетентності учнів.

Теоретичне та практичне значення роботи полягає у можливості імплементації теоретичних знань та висновків щодо лексичної компетентності та автентичних матеріалів, які описані у двох перших розділах, та результатів практичних досліджень, описаних у останньому розділі, на практиці – в процесі викладання іноземної мови у середній школі.

Апробація роботи: результати дослідження були оприлюднені у вигляді тез (матеріали студентської конференції Чернівецького національного університету від 10.12.2022 року) та наукової статті «Особливості використання автентичних відео матеріалів на уроках англійської мови в середніх класах» у науковому віснику ЧНУ «Германська філологія», де описані результати дослідження.

Структура роботи: магістерська робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Першим етапом теоретичного дослідження є детальний аналіз статей з онлайн-ресурсів та теоретичних статей. Другий етап – синтез проаналізованої інформації, її логічне поєднання та написання власних висновків. У практичному розділі магістерської роботи застосовано метод порівняння: перша група вивчає новий лексичний матеріал за допомогою автентичних

відео матеріалів, а друга – за допомогою традиційних методів навчання – пояснень вчителя, роботи з підручником. Наприкінці дослідження, яке тривало 4 тижні, учні 2-х груп виконали заключну письмову роботу, яка мала на меті підтвердити чи спростувати гіпотезу щодо доцільності використання автентичних відео матеріалів на уроках англійської мови з учнями середніх класів. Очікувалося, що учні першої групи продемонструють вищий рівень лексичної компетентності за учнів другої групи. На основі результатів дослідження нами зроблені та розписані висновки щодо теоретичного та практичного використання автентичних відео матеріалів у освітньому середовищі.

I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1.1. Поняття лексичної компетентності

В умовах активних змін, удосконалень та реформування системи освіти важливу роль у концепції НУШ (Нової Української Школи) відіграє *компетентнісний підхід* та його удосконалене застосування, зокрема на уроках іноземної мови [12, с.1].

Існує декілька тлумачень та підходів до поняття «*компетентнісний підхід*». Ми притримуємося думки В.І.Химинець про те, «що компетентнісний підхід має на меті не накопичення знань, умінь та навичок, а розвиток в учнів здатності практично діяти, використовуючи ці знання» [24]. Беручи до уваги дане тлумачення, можна сформулювати таке компетентнісного підходу: це- спрямованість навчально-виховного процесу на досягнення результату, яким є набуття:

- *компетентностей*: комунікативної, соціальної, підприємницької, інформаційно-комунікативної, предметної, естетичної, загальнокультурної, міжпредметної, здоров'язбережувальної;

- *компетенцій* : громадянської, соціальної, здоров'язбережувальної, інформаційно-комунікативної, загальнокультурної, предметної, здоров'язбережувальної [12, с. 1-2].

Розглянемо їх більш детально:

1. *«Комунікативна компетентність.* Учень здатен правильно оперувати лексичними та граматичними одиницями рідної або іноземної мови та використовувати їх у певному комунікативному контексті.

Особливості цієї компетентності будуть розглядатися детально на наступних сторінках.

2. **Міжпредметна компетентність.** Учень здатен використовувати знання, уміння та навички, які належать до певного кола навчальних предметів.

3. **Естетична компетентність.** Учень здатен сприймати та аналізувати твори мистецтва, у нього розвинуте особистісно-ціннісне ставлення до мистецтва та літератури.

4. **Соціальна компетентність.** Учень здатен виконувати різні завдання та ролі у групі або колективі, досягати компромісу, брати на себе відповідальність за слова та рішення, визначати мету спілкування та підбирати правильні комунікативні стратегії відповідно до ситуації.

5. **Підприємницька компетентність.** Учень здатен об'єктивно оцінювати власні професійні можливості та навички та співставляти їх з потребами на ринку праці; розробляти програму дій; співвідносити власні економічні інтереси та потреби з наявними економічними та соціальними ресурсами.

6. **Інформаційно-комунікативна компетентність.** Учень здатен ефективно застосовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології як у процесі навчання, так і у вільний час; раціонально використовувати комп'ютер; оцінювати результати.

7. **Предметна компетентність.** Учень використовує досвід з певної галузі на практиці.

8. **Загальнокультурна компетентність.** Учень здатен аналізувати та критично оцінювати здобутки науки, ефективно користуватися рідною та іноземними мовами залежно від комунікативної ситуації, а також учень є толерантним у полікультурному контексті.

9. **Здоров'язберезувальна компетентність.** Учень береже власне та суспільне духовне, фізичне та психічне здоров'я за допомогою навичок

ефективного спілкування, пошуку компромісу, правильного харчування, рухової активності» [12, с.2-3].

Щодо основних компетенцій, то їх назви співпадають з компетентностями. Таке ототожнення спричинено тим, що ці поняття є взаємопов'язаними між собою.

Часто терміни «компетенція» та «компетентність» ототожнюються, проте варто зазначити, що це різні поняття. Англійський лінгвіст Дж.Равен вважає ці терміни синонімічними, проте більшість вчених чітко розмежовують ці два поняття (А.В.Хуторський, В.В.Краєвський) [40,с.32].

Основною причиною таких розбіжностей у думках науковців є відповідність цих двох понять одному англійському еквіваленту – *competency/competence* [50]. Відповідно до Державного стандарту України, «**компетенція**» розглядається, як інтегрований результат опанування учнем змістом освіти, який реалізується у здатності учня використовувати засвоєнні знання у конкретних життєвих ситуаціях».

«Компетентність – «інтегрована здатність учня, яка складається зі знань, досвіду, цінностей та навичок, які реалізуються на практиці» [12, с.2]. При умові, якщо учень є компетентним, він має здатність вирішувати професійні задачі за допомогою теоретичних знань.

На перший погляд, ці поняття є подібними, проте варто зазначити, що компетенція стосується певної сфери професійної або навчальної діяльності людини. Проте поняття компетентності «стосується людини та передбачає поведінку, яка є запорукою успішної реалізації певної діяльності» [4]. З наведених вище тверджень можна дати такі визначення поняттям: **компетентність** – це здатність учня виконувати ряд навчальних завдань; це - володіння компетенціями, які реалізуються у поєднанні знань, умінь та навичок, що вважаються запорукою успішного вирішення завдань та проблем у реальному житті; **компетенція** – норми та стандарти поведінки, за допомогою яких реалізується компетентність; стандартизована вимога щодо знань і вмінь у певній діяльності.

Проблема набуття та реалізації комунікативної компетентності є актуальною у сучасному освітньому просторі (зокрема, у процесі вивчення іноземних мов). Це тлумачиться як «здатність використовувати усі мовні засоби під час живого спілкування у реальному житті» [8]. Основною складовою комунікативної компетентності є **лексична компетентність**.

Лексична компетентність та її набуття ставлять за мету не тільки вивчення слів з іноземної мови, а, в основному, доречне та грамотне застосування лексичних одиниць на практиці. Ми розділяємо думку С.С. Смоліної, що «важливість набуття учнем лексичної компетентності зумовлена тим, що мовленнєві лексичні навички є основними компонентами усіх видів мовної діяльності, отож вчителю необхідно формувати і розвивати лексичні навички 4 аспектів іноземної мови: говоріння, читання, слухання та письма» [23].

Як зазначав М.Ю.Вашуленко: «зробити мовну і мовленнєву теорію функціональною, домогтися усвідомленого застосування учнем мовних і мовленнєвих понять, правил – одне з найважливіших завдань вчителя у здійсненні ним мовної освіти школярів» [5, С.16].

Лексична компетентність охоплює не лише знання, уміння та навички учня, а й здатність передбачати мовленнєві ситуації, вміння долати стереотипи, гнучкість мовлення. Ця компетентність дає змогу учню розвивати рівень культури власного писемного та усного мовлення.

Вважається, що лексична компетентність є основою для вивчення іноземних мов, адже усі базові вміння та навички комунікації здобуваються саме завдяки опануванню даної компетентності. Лексична компетентність включає в себе вивчення форми та значення лексичної одиниці, а також використання лексичних елементів у спілкуванні [33].

Слід зазначити, що «лексична компетентність включає в себе здатність учня до:

- **мотиваційної діяльності** (бажання вчити лексику, інтерес у процесі виконання лексичних завдань, усвідомлення необхідності опанувати вокабуляр);

- **когнітивної діяльності** (засвоєння нових слів, аналіз багатозначності слів, пошук синонімів та антонімів, вживання нової лексики у мовленні);

- **рефлексивно-поведінкової діяльності** (самостійний аналіз та знаходження помилок у своєму тексті чи у тексті однокласників, критичний аналіз власного мовлення та мовлення інших учнів);

- **практичної діяльності** (запам'ятовування слів, робота над синонімами та антонімами, розвиток мовлення)» [5].

Лише за умови наявності та реалізації учнями даних чотирьох видів діяльності, вчитель здатен сформувати та розвивати лексичну компетентність своїх вихованців.

Набуття лексичної компетентності – це комплексний процес, «що відбувається у 4 етапи:

I етап – формування навичок розпізнавання значень лексичних одиниць, ознайомлення з комунікативною поведінкою, що є типовою для носіїв мови в залежності від комунікативної ситуації;

II етап – формування навичок використання лексичних одиниць на практиці. На даному етапі учням пропонуються виконувати вправи, що містять вивчений лексичний матеріал з метою закріплення та використання нового вокабуляру залежно до відповідних комунікативних ситуаціях;

III етап – збагачення лінгвістичного досвіду учнів, набуття знань про лексичну структуру мови. Учням пропонуються вправи на встановлення значення слів (дефініції), пошук антонімічних та синонімічних пар, аналіз форми та структури лексичних одиниць. Даний етап характеризується формуванням та розвитком філологічного світогляду учнів;

IV етап – розвиток навичок вживання лексичних одиниць. На даному етапі учнем виконуються практичні дії зі словом і вживання вивчених

лексичних одиниць разом з іншим іншомовним вокабуляром у мовленні згідно з певною комунікативною ситуацією [26, с.19-20].

Проаналізувавши ці етапи, можна зробити висновок, що лексична компетентність формується від навичок розпізнавання слів та їх значень у контексті до використання лексичних одиниць у доречних ситуаціях.

1.2. Лексичні елементи як складові лексичної компетентності. Класифікація лексичних елементів.

Лексична компетентність – досить комплексне поняття і ,як було зазначено раніше, умовою її набуття є опанування лексичної компетенції. Лексична компетенція включає в себе певні знання, необхідні для опанування учнем певного предмету. У контексті вивчення іноземної мови, лексична компетенція включає елементи, засвоєння і вільне використання яких надає учням, що вивчають іноземну мову, навички та вміння для набуття лексичної компетентності.

Широко розповсюдженою є думка, що лексична компетенція включає:

- **лексичні елементи;**
- **граматичні елементи** [15].

Опанування лексичних та граматичних елементів, їх правильне використання у повсякденному житті і є основною умовою набуття лексичної компетенції.

Ми підтримуємо думку багатьох науковців, що до **лексичних** елементів належать:

- *сталі вирази* (after all, to be about to do sth);
- *ізолювані слова* (самостійні частини мови: іменники, дієслова, прикметники, прислівники): lady, to grasp, mesmerizing, quietly.

До **граматичних** елементів належать:

- *займенники* (you, us);
- *прийменники* (in, at);

- допоміжні дієслова (am, was);
- сполучники (and, either... or);
- частки (to) [14].

Розглянемо більш детально лексичні елементи та їх класифікацію.

До **сталих (або стійких)** виразів належать:

1. Ідіоми – це мовні засоби, які використовуються людьми, громадами, рідше – особою, які проживають на певній території [40]. Проте більш точним з лексичної точки зору є таке визначення ідіоми: “це – мовна конструкція чи вираз, який є стійким та неподільним та передає єдине поняття або явище, зміст якого відрізняється від змісту його окремих елементів” [49].

Безумовно, на уроках англійської мови вчителю необхідно пояснити дітям значення та важливість вивчення ідіом, а також заохочувати вчити ідіоми та правильно використовувати їх у відповідних комунікативних ситуаціях. Згідно Державного стандарту базової і повної загальної освіти, ідіоми вивчаються учнями з 8 класу (здебільшого, у гімназіях та школах з поглибленим вивченням іноземних мов) [12].

Розглянемо декілька речень з ідіоматичними елементами, які вивчають учні середніх класів:

*I won't go to the cinema tonight – **it's raining cats and dogs!** Я не піду сьогодні ввечері в кіно, адже **так сильно дощить!***

*They meet **once in a blue moon**, that is why he doesn't know much about her. – Вони зустрічаються **дуже рідко**, тому він знає про неї небагато.*

*In winter, I like being **a couch potato** and watching my favorite films. – Взимку мені подобається **нічого не робити (лінуватися)** та дивитися свої улюблені фільми.*

Також до ідіом належать **кліше** та **сленг**.

Кліше – це стереотипні мовні засоби, які часто використовуються у певних комунікативних ситуаціях [7]. Розглянемо приклади кліше в англійських реченнях:

*I would like to tell you **just a few words about myself**. - Я б хотів сказати кілька слів про себе)*

*Let's consider all the **pros and cons** of the social networking sites. – Пропонуємо розглянути декілька переваг та недоліків соціальних мереж.*

Кожному учню середніх класів необхідно оперувати мовними кліше як в усному, так і в письмовому мовленні. Учні мають доречно їх використовувати під час дискусій або написання творів, листів, структура яких активно вивчається у 6-8 класах.

Сленг – слово або фраза, яка належить до розмовної мови і частіше зустрічається в усному мовленні, ніж у письмі [8]. Ці слова можуть вживатися певною групою людей або у певному контексті. Таким чином, значення цих слів можуть зрозуміти не всі мовці. Наведемо приклади речень англійською мовою з використанням елементів сленгу:

*My hair was **on fleek** this morning. – Моє волосся було неперевершеним сьогодні вранці.*

*“He saw me looking with admiration at his car. ‘It’s pretty, isn’t it, **old sport?**’ He jumped off to give me a better view.”- Він, захоплено дивлячись на свою машину, побачив мене. Вона чудова, чи не так, **старина?** Він відстрибнув, щоб я краще роздивився машину.*

Слід зазначити, що сленг є досить популярним серед молоді, тому учням буде цікаво вивчати приклади використання сленгу носіями мови. Не дивлячись на те, що оперування сленговими елементами не є обов'язковим для учнів 6-8 класів, деякі вчителі інтегрують вивчення цих лексичних елементів в уроки англійської мови.

2. Фразові дієслова – «це комбінація простого слова та адвербіального постпозитива, що представляє собою єдину семантичну та синтаксичну одиницю мовлення. Деякі з них можна замінити дієсловом, а деякі – словосполученням» [42, с.11].

Фразові дієслова використовуються у розмовній англійській, а також у неформальних та напівформальних листах (formal and semi-formal letters) для

надання емоційного забарвлення і входять до навчальної програми учнів середніх класів для загальноосвітніх закладів України. Розглянемо речення з фразовими дієсловами:

*She told me to **go away** and I had never returned.* – Вона сказала мені **йти геть**, і я ніколи не повертався.

*This rainy weather **gets me down**.* – Ця дощова погода **засмучує мене**.

*Luckily, he decided to **give up** smoking.* – На щастя, він вирішив **кинути палити**.

Варто зазначити, що фразові дієслова викликають ряд труднощів в учнів, а все через те, що 2 компонент лексичної одиниці (адвербіальний постпозитив) повністю змінює значення слова, тому учні часто використовують фразові дієслова у неправильному контексті. Розглянемо дієслово ‘go’ та ряд адвербіальних постпозитивів, за допомогою яких утворюються фразові дієслова:

<h1>Go</h1>	ABOUT – підходити до чогось, займатися чимось
	ALONG WITH – погоджуватися
	AWAY – йти геть, зникнути
	OFF – спалахнути, зіпсуватися, вистрілити
	ON – продовжувати
	OVER - обговорювати, перевіряти
	THROUGH – пройти через, подолати
	WITHOUT – обходитися без чогось [35].

Таблиця 1.1. Фразові дієслова з ‘go’

Згідно таблиці, з дієсловом ‘go’ можуть поєднуватися багато постпозитивів і значення кожного дієслова не схоже на інші у таблиці. Завдання вчителя – допомогти опанувати учням фразові дієслова, разом

розібратися у значенні кожного для подальшого використання фразових дієслів у житті.

3. Стійкі словосполучення – це поєднання слів (фраз), які виражають певну ідею у певному контексті [30]. Дане визначення можна порівняти з дефініцією поняття «ідіома», проте різниця між цими двома лексичними одиницями полягає у наступному: зміст ідіоми відрізняється від змісту його конкретних елементів (*let the cat out of the bag* – розкривати чиясь таємницю, секрет); зміст стійкого словосполучення (fixed expression) можна визначити за допомогою змісту його конкретних елементів (*keep an eye on* – дивитися за кимось, спостерігати) [14]. Розглянемо речення, в яких наявні стійкі словосполучення:

It came as no surprise when she got a promotion. – **Не було нічого дивного** (не було несподіванки) в тому, що її підвищили.

Jack hoped to earn money abroad, but unfortunately, all gone to pot. – Джек сподівався заробити гроші закордоном, але на жаль, **все пішло не так**.

У процесі вивчення англійської мови, учні середніх класів вивчають багато стійких словосполучень, проте важливо активно використовувати їх на уроці, щоб у подальшому житті вміло оперувати цими лексичними одиницями.

До *ізолюваних слів*, як зазначалося раніше, належать самостійні частини мови (іменники, дієслова, прикметники, прислівники).

На перший погляд, труднощів із засвоєнням ізолюваних лексичних одиниць не має виникати, проте така проблема, як **полісемія** є досить поширеною серед тих, хто вивчає іноземну мову.

Полісемія – наявність в мовній одиниці більше одного значення. Це призводить до багатозначності слова. За О.О.Потебнею, «значення слова можливо визначити тільки в контексті» [20].

Розглянемо приклади багатозначних слів в англійській мові:

Model	A system that can be copied by another people – зразок
	A person or thing that is considered to be an excellent example of something – еталон
	A particular design – марка, модель
	A profession – модель, манекенниця
	A description of a hypothetical process – система
	Standard of something – зразок (стандарт чогось) [41].

Таблиця 1.2. Полісемантичне значення слова 'model'

Crane	A bird – журавель
	A device that lifts and moves heavy objects - підйомний кран
	A tube running from the liquid in a vessel to a lower level outside the vessel so that gravity forces the liquid through the tube – сифон
	Stretch out a neck in order to see something - витягувати шию (дієслово) [41].

Таблиця 1.3. Полісемантичне значення слова 'crane'

Учні мають диференціювати значення слова та орієнтуватися по контексту, адже явище полісемії є поширеним в англійській мові. Завдання вчителя – пояснити учням суть явища полісемії на прикладі вживання слів у реченнях у різних контекстах.

Отже, першим етапом набуття учнями лексичної компетентності є засвоєння лексичних (сталих виразів, окремих слів) та граматичних (займенників, прийменників, допоміжних слів, часток, сполучників)

елементів англійської мови. Труднощі в процесі роботи над мовними одиницями можуть виникати через невідповідності елементів англійської мови з рідною (українською): наприклад, дослівний переклад ідіоматичних виразів та, як наслідок, некоректне використання мовних одиниць на практиці. Явище полісемії (багатозначності слів) також є важливим аспектом набуття лексичної компетентності. Мета вчителя – продемонструвати учням використання лексичних та граматичних елементів у контексті та стимулювати учнів до самостійної імплементації мовних одиниць на практиці.

1.3. Вимоги до набуття лексичної компетентності учнями середньої школи

У процесі здобуття загальної середньої освіти учні розвиваються та соціалізуються, у них формуються ключові компетенції та компетентності, описані у минулому підрозділі. У контексті вивчення іноземної мови, учень має набути лексичну компетентність, тобто вільно оперувати лексичними одиницями мови та доречно використовувати їх у відповідних комунікативних ситуаціях. Лексична компетентність реалізується завдяки таким компонентам:

- «знання мови на трьох рівнях: фонологічному, семантичному (лексичному і граматичному) та структурно-синтаксичному. Під фонологічним рівнем мається на увазі розпізнавання та диференціація фонем; під семантичним – знання, розрізнення та оперування лексичними та граматичними елементами іноземної мови; під структурно-синтаксичним – вміння правильно побудувати фразу або речення відповідно до правил і норм іноземної мови» [17];

- вмінню перефразувати речення чи групу зв'язаних речень (текст);
- правильністю та насиченістю мовлення;
- розрізненню синонімів та омонімів;

- здатності утворювати нові форми мови» [18].

М.І.Пентиліук вважає так: «Мовленнєва компетентність – поняття комплексне і включає в себе систему мовленнєвих вмінь (уміння вести діалог, сприймати, відтворювати та створювати усні та писемні монологічні висловлювання різних видів, типів, стилів і жанрів), що слугуватимуть учням для спілкування в різних життєвих ситуаціях» [21, С.9].

Далі науковець класифікує такі мовленнєві елементи:

- знання базових мовних понять;
- здатність сприймати, розуміти та відтворювати прочитане або почуте;
- компетентність відповідно до рівня володіння мови у 4 навичках: читанні, аудіюванні, говорінні та письмі;
- уміння редагувати власне або чуже мовлення;
- уміння оперувати лексичними та граматичними одиницями іноземної мови залежно від стилю мовлення;
- здатність до контролю та самоконтролю мовлення [17].

В європейській освітній практиці існує розподіл на рівні володіння мовою від найнижчого (базового) до найвищого (професійного) : A1, A2, B1, B2, C1, C2.

Очікуваний рівень лексичної англомовної компетентності учнями загальноосвітніх навчальних закладів – A2, щодо учнів спеціалізованих навчальних закладів (ліцеїв) – B1.

Учень з рівнем компетентності англійської мови **A2** повинен:

- 1) розуміти речення та вирази, які є поширеними і часто використовуються носіями мови у базових сферах життя (персональна інформація, інформація про родину, друзів, хобі, режим дня та ін.);
- 2) вести діалог на базові та рутинні теми;
- 3) описувати простими словами своє походження, оточення, інтереси, шкільне або професійне життя

4) писати розповіді, твори та листи про себе, свою родину, школу, державу, інтереси, графік дня, канікули.

Учень з рівнем компетентності англійської мови **В1** повинен:

1) описувати свій досвід, певні події з життя, мрії, сподівання та амбіції, коротко наводити причини, аргументи для пояснення власних думок та переконань;

2) використовувати іноземну мову у повсякденному контексті та бути здатним вирішувати проблемні питання (під час подорожей, наприклад);

3) вільно розмовляти на повсякденні теми та теми, які є обов'язковими для учнів середніх класів;

4) під час усного мовлення або у процесі виконання письмових завдань використовувати кліше, сполучувані слова (linking words), ідіоми та ряд прикметників та прислівників для надання зв'язаності та милозвучності мови [38].

Після закінчення 9 класу у загальноосвітніх школах, критерії опанування іншомовної лексичної компетентності для учнів є наступними:

- учень здатний виконувати та реагувати на такі основні мовленнєві функції: запит, вираження власної думки за допомогою простих лексичних та граматичних одиниць англійської мови, надання та обмін інформацією, ведення діалогу;

- мовлення учня можна охарактеризувати, як ефективне, зв'язне; учня легко зрозуміти як вчителю і однокласникам, так і носію мови; учень вдало інтегрує та імплементує у своє мовлення норми та правила мови;

- учень використовує певний лімітований набір лексичних та граматичних одиниць на практиці, хоча зміст мовлення може страждати через наявність хезитаційних пауз для пошуку відповідних до контексту та мовленнєвої ситуації слів [18].

Після закінчення 9 класу в спеціалізованих навчальних закладах з поглибленим вивченням іноземних мов, критерії опанування іншомовної лексичної компетентності для учнів є наступними:

- здатність вести дискусію, виражати та аргументувати свою думку з повсякденних та актуальних питань;
- вміння писати зв'язні прості твори на теми, що входять до сфери інтересів учнів;
- володінням вище, ніж базовим, словниковим запасом та використанням лексичних та граматичних одиниць у письмовому та усному мовленні відповідно до норм та комунікативних ситуацій [18].

Розглянемо загальні характеристики ситуативного спілкування та рівень словникового запасу, який є обов'язковим для учнів 5-9 класів та закріпленні у навчальних програмах.

Учні 5 класів розуміють зміст коротких та простих повідомлень, коли мовець говорить чітко та повільно; вміють розповідати про події в особистому житті, ділитися враженнями, вести прості діалоги; розуміють зміст простих зв'язних текстів, його тему та основну думку; вміють написати невеликий за обсягом лист або повідомлення про себе та свої враження [6].

За допомогою засвоєння наведених нижче лексичних тем, які є обов'язковими для вивчення у 5 класі, учні досягнуть поставленої мети.

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	Мої родинні зв'язки Професії батьків Мої друзі та їх уподобання
Одяг	Види одягу
Харчування	Продукти харчування Улюблені страви Страви в Україні та Великій

	Британії
Відпочинок і дозвілля	Види відпочинку та занять Захоплення Вільний час Канікули
Природа	Погода Природні явища
Подорож	Загальні відомості про Велику Британію та Україну
Рідне місто	Основні історичні та культурні відомості Місцезнаходження
Свята і традиції	Календар свят Традиції святкування
Шкільне життя	Розклад уроків Робочий день Уроки іноземної мови Види діяльності на уроках

Таблиця 1.4. Лексичний мовний інвентар учнів 5 класу

Учні 6 класів розуміють інформацію як і під час спілкування з співрозмовником, так і під час аудіювання; вміють описувати та порівнювати людей, предмети, оцінювати явища та події; вміють аргументувати свою точку зору; розуміють повсякденні зауваження та надписи у громадських місцях та читають тексти різнопланового характеру, вгадуючи значення незнайомих слів з контексту; пишуть листи або твори про своє повсякденне життя, школу, свята, події [6].

Наведений нижче мовний інвентар допоможе учням досягти відповідного рівня лексичної компетентності.

Тема	Лексичний діапазон
-------------	---------------------------

Я, моя родина, мої друзі	Зовнішність Риси характеру
Покупки	Відвідування магазинів Види магазинів Асортимент товарів Гроші
Харчування	Традиції харчування Назви страв
Спорт	Види спорту Спортивні уподобання
Подорож	Транспорт Підготовка до подорожі Проїзні документи
Україна	Київ Визначні місця
Велика Британія	Лондон Визначні місця
Шкільне життя	Улюблені навчальні предмети Види діяльності на уроках

Таблиця 1.5. Лексичний мовний інвентар учнів 6 класу

Учні 7 класів розуміють інформацію як під час спілкування, так і під час аудіювання, тексти можуть містити незнайомі слова та мовець говорить чітко, але швидше; надають та запитують інформацію; здатні аргументувати свій вибір, наводити приклади; обмінюються думками; розуміють тексти чи листи з пропущеною інформацією та незнайомими словами; пишуть листи, де надають власну оцінку подіям та вчинкам та висловлюють свої враження та емоції стосовно певного явища або предмету [19, с.32-33].

Для досягнення цих завдань, учню необхідно засвоїти лексику, наведену у таблиці нижче:

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	Обов'язки в сім'ї Домашні справи та побут Сімейні традиції та свята
Харчування	Приготування їжі Сервірування столу Кухонні прилади, посуд Способи обробки продуктів харчування
Охорона здоров'я	Відвідування лікаря Назви медичних закладів, захворювань, їх симптомів
Кіно і театр	Відвідування театру, кінотеатру Жанри Елементи інтер'єру театру
Спорт	Види спорту Спортивні змагання Відомі спортсмени Клуби, секції
Україна	Основні пам'ятки історії та культури Києва
Велика Британія	Основні пам'ятки історії та культури Лондона
Шкільне життя	Позакласні заходи Шкільні свята і традиції

Таблиця 1.6. Лексичний мовний інвентар учнів 7 класу

Учні 8 класів розуміють зміст середніх за обсягом повідомлень від носіїв мови; вміють коментувати статистичні дані, обмінюватися думками, виражати своє ставлення до предмета чи явища, проводити дискусії;

володіють лексичними знаннями для прийняття, відхилення пропозиції [19,с.34].

Програму оволодіння лексиною 8-класниками можна схематично зобразити:

Тема	Лексичний діапазон
Я і мої друзі	Друзі по листуванню Кореспонденція
Стиль життя	Здоровий спосіб життя Активний відпочинок Повсякденні дії Види дозвілля
ЗМІ	Інтернет Преса Періодичні видання
Музика	Улюблені музичні жанри Інструменти Музиканти, композитори, виконавці Відвідування концерту
Література	Вибір книг для читання Улюблений письменник, книга, герой Літературні жанри Відвідування бібліотеки
Україна	Географічне положення Клімат Населення Національності
Велика Британія	Географічне положення

	Клімат Населення Національності
Шкільне життя	Школи в Україні та закордоном Типи шкіл Приміщення, назви навчальних кімнат і шкільного обладнання, правила поведінки

Таблиця 1.7. Лексичний мовний інвентар учнів 8 класу

Загальні вимоги для випускників **9 класу** були описані вище, схематично обов'язковий лексичний мовний інвентар виглядає так:

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	Особисті дані Індивідуальність людини Формування особистості Автобіографія
Природа і погода	Навколишнє середовище Охорона довкілля Рослинний і тваринний світ
Одяг	Мода Елементи одягу
ЗМІ	Інтернет, телебачення, радіо Спілкування в Інтернеті Улюблена телепередача
Молодіжна культура	Течії молодіжної культури Молодіжні організації Клуби за інтересами
Наука і технічний прогрес	Відомі вчені та винахідники Винаходи

	Сучасні пристрої в житті і побуті
Україна	Великі міста Визначні місця та історичні пам'ятки
Англомовні країни	Загальна характеристика Великі міста Визначні місця та історичні пам'ятки
Робота і професія	Характеристика професій Нахили і здібності Вибір професії Професійні якості

Таблиця 1.8. Лексичний мовний інвентар учнів 9 класу

Отже, дані лексичні мовні інвентарі для 5-9 класів закріплені навчальними програмами для загальноосвітніх навчальних закладів України і є обов'язковими для набуття лексичної та комунікативної компетентностей. Проаналізувавши лексичний мовний інвентар учнів 5-9 класів, можна помітити, що велика кількість тем повторюється щороку, проте з кожним роком розширюються вимоги до лексичного діапазону учнів.

Варто також зазначити, що лексичні теми, які мають бути засвоєні учнями в процесі вивчення англійської мови у школі, є актуальними та відповідають потребам сьогодення. Саме цей факт зумовлює послідовний та грамотний процес набуття іншомовної лексичної компетентності.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

1. В останні роки компетентнісний підхід відіграє надзвичайно важливу роль у процесі вивчення іноземної мови у школі. Причиною цієї тенденції є те, що традиційна школа з її насиченістю теоретичним матеріалом і відсутністю практичного застосування цих знань і навичок перестала відповідати вимогам сьогодення і потреба докорінного реформування змісту освіти стала очевидною. Основна мета компетентнісного підходу – набуття компетентностей та компетенцій, які в свою чергу допоможуть учневі вільно володіти іноземною мовою та ефективно використовувати вивчений вокабуляр у щоденному спілкуванні, в усному та писемному мовленні та вільно спілкуватися з носіями мови. Поняття “компетенція” та “компетентність” часто ототожнюються через схожі англійські еквіваленти “*competence*” та “*competency*”, проте компетенція – ряд теоретичних знань, які є необхідними для набуття компетентності – здатності учня використовувати знання на практиці. У

контексті успішного вивчення іноземної мови, важливу роль відіграє саме лексична компетенція, яка реалізується за умови наявності 4-х видів діяльності в учня: когнітивної, мотиваційної, практичної та рефлексивно-поведінкової. Тобто, для успішного вивчення іноземної мови учню необхідно мати певний стимул, який дасть можливість успішної реалізації наступних діяльностей: засвоєння нового вокабуляру та його активне застосування; критичний аналіз власного або чужого мовлення та використання слова у різних мовних ситуаціях. Існує 4 етапи набуття лексичної компетентності починаючи зі здатності самостійно ідентифікувати значення слів в англійській мові до вживання цих слів відповідно до певної комунікативної ситуації. Набуття лексичної компетентності може реалізуватися лише за наявності даних етапів.

2. Лексичні та граматичні елементи є основними складовими лексичної компетентності. До лексичних елементів відносять: ідіоми (фразеологізми, кліше, сленгізми), фразові дієслова та ізольовані слова. Опанування цими лексичними одиницями є запорукою набуття учнем середніх класів лексичної компетентності. При засвоєнні лексичних елементів в учнів можуть виникати труднощі через явище полісемії, яке є надзвичайно поширеним в англійській мові. Це ще раз підкреслює необхідність набуття лексичної компетентності, яка допоможе учням диференціювати лексичні одиниці в залежності від значення і контексту.

3. Лексична компетентність включає в себе такі вміння: знання мови на 3 рівнях (фонологічному, семантичному, структурно-синтаксичному), вміння перефразувати фразу або речення, правильність та насиченість мовлення, розрізнення синонімів і омонімів та здатність утворювати нові форми мови. Відповідно до європейської освітньої практики, є 6 рівнів володіння іноземною мовою від базового до професійного. Ці рівні є наступними : A1, A2, B1, B2, C1, C2. Наприкінці 9 класу очікуваний рівень мовленнєвої компетентності учня – A2 (у загальноосвітніх закладах); B1 (у гімназіях чи ліцеях). Вміння, навички та

лексичний мовний інвентар учнів середніх класів затверджені у навчальних програмах для загальноосвітніх навчальних закладів України та є обов'язковими.

II. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2.1. Поняття автентичності та автентичних матеріалів. Критерії підбору автентичних матеріалів на уроки англійської мови.

У процесі вивчення іноземної мови важливу роль відіграє не тільки взаємодія між учнями та вчителем, а насамперед навчальні матеріали, які вчитель використовує на уроках. Такі навчальні матеріали, як підручники, аудіо, відео, презентації, наочність мають бути ефективно та доречно застосовані на уроках. Недостатньо лише обрати аудіо чи відео матеріал відповідно до теми уроку, важливо, щоб вчитель під час підбору матеріалів особливу увагу звертав на рівень іншомовної компетентності учнів, сферу інтересів, вік, тощо.

Спочатку розглянемо терміни автентичності та автентичних матеріалів. **Автентичний** (з англ. *«справжній, дійсний»*) – це той, який походить з

першоджерела, який відповідає оригіналові [1]. Проте поняття автентичності не є таким лімітованим та однозначним, саме це і є причиною щодо суперечок між лінгвістами щодо того, які навчальні матеріали можна вважати автентичними. Ми притримуємося думки Ю.Матвіїв-Лозинської про те, що «важливого значення у процесі вивчення іноземної мови набувають саме автентичні матеріали, бо містять інформацію, подану закордонними виданнями, супровід озвучено представниками іншомовної спільноти, тобто носіями мови» [16].

Деякі дослідники (Т.В.Гужва, Е.П.Гусак) переконані, що такого поняття як «автентичність» не існує та трактують автентичність «як умови та види усіх аспектів та видів діяльності на уроці; ці умови та види мають власні критерії, які і відрізняють автентичне від неавтентичного» [11].

Проте більша частина науковців схиляється до іншої думки. Англійський науковець Т.Адамс вважає, «що матеріал є автентичним, якщо його зміст (текст) залишається незмінним і створений носієм мови і для носіїв мови, а не для інших, хто вивчає цю мову. Вони можуть бути створені не для педагогічних цілей, а з метою донести певну інформацію до носія мови, повідомити його про щось» [29]. Автентичні матеріали відображають використання мови у реальному, «нештучному» контексті.

Американський педагог С.Торнберрі стверджує, що першопочатково поняття автентичності у педагогіці було введено для розрізнення «штучних текстів» (спрощені тексти для тих, хто вивчає мову) від «реальних текстів» (немодифікованих текстів, які створені для носіїв мови, наприклад, статті, оголошення, тощо) [46].

Переваги використання на уроках іноземної мови автентичних матеріалів, на думку Т.Річардса, є наступними:

- «дають змогу учням дізнатися більше про культурні особливості та менталітет народу, мова якого вивчається;

- підсилюють інтерес учнів та вводить креативний підхід до вивчення мови (наприклад, дивлячись новини, ток-шоу або слухаючи пісні на мові оригіналу, учні вивчають мову);

- відповідають інтересам учнів (наприклад, вчитель може знайти автентичний матеріал про відомого співака – його біографію чи інтерв'ю на популярному серед молоді YouTube каналі, а потім обговорити це інтерв'ю, дати учням змогу виразити свою думку щодо особистості співака);

- автентичні тексти демонструють використання мови у реальному контексті» [44].

Отож, з наведених вище визначень та трактувань, ми можемо таке загальне визначення концепту **«автентичний матеріал»**: це – текстові матеріали, аудіо або відео фрагменти, що створені носіями мови та для носіїв мови і демонструють використання граматичних та лексичних одиниць та форм іноземної мови у реальному контексті та спрямовані на вдосконалення рівню іншомовної компетентності учнів.

Як зазначалося вище, автентичні матеріали поділяються на дві великі групи:

- усні (пісні, уривки з передач, новини);
- письмові (рецепти, брошури, розклади, інтерв'ю, уривки з книжок, статті, листи).

Крім того, автентичні тексти поділяються за сферами спілкування на:

- навчально-професійні (брошури, об'яви, рекламні проспекти, статті);
- соціально-культурні (афіші, запрошення, програми екскурсій);
- побутові (екскурсії, предмети побуту та їх ілюстрації);
- торгово-комерційні (меню, рецепти, реклами);
- сімейно-побутові (листи, візитівки, запрошення);
- спортивно-оздоровчі (реклами спортивних заходів та спортивних центрів) [21].

Кожен з цих видів автентичних текстів може бути використаний при вивченні як лексики, так і граматики. Наприклад, при обговоренні меню учні мають змогу вивчити лексику на тему 'Food' та 'At the restaurant'; при перегляді відео рецепту, більш того, учні окрім лексики, мають змогу проаналізувати використання imperative mood (наказового способу) [14]. Також автентичні тексти чи аудіо допомагають учням розвинути компетентність у 4 навичках: письмі, говорінні, читанні та аудіюванні.

Не дивлячись на те, що за останні 30 років використання автентичних матеріалів на уроках англійської мови стало широко розповсюдженою практикою серед вчителів по всьому світу, питання автентичності є одним з найбільш спірних у навчальному середовищі. Проте потреба використовувати саме автентичні матеріали є нагальною, адже доведено, що учні розвивають навички читання, письма, аудіювання та особливо говоріння, працюючи саме з такими матеріалами [48].

Також варто зазначити, що у контексті сьогодення, коли доступ до Інтернету є практично у кожному освітньому закладі, використання автентичних матеріалів має ряд *переваг* над традиційними матеріалами (посібниками, підручниками, друкowanними зошитами, тощо):

1. **доступність та економність**, адже більшість освітніх платформ надають автентичні матеріали безкоштовно [43];

2. **стимулювання креативного мислення**: ми підтримуємо думку К.Аллена про те, що автентичні матеріали на відміну від підручників та навчальних посібників (які, на думку науковця, є «обмежувачими», «контролюючими» та «противниками креативного мислення») дають більше свободи як і для вчителів, так і для учнів під час планування навчального процесу та безпосередньої діяльності учнів [31].

Відомі американські лінгвісти Д.Крістал та Д.Деві стверджують, що навчальні посібники не демонструють учням реальне використання іноземної мови, та "не можуть навчити учнів використовувати мову в щоденному, неформальному спілкуванні" [37].

У свою чергу Ф.Белль переконаний, що “не дивлячись на те, що спрощені та адаптовані тексти у підручниках є легшими для сприйняття, проте автентичні матеріали вчать учнів спілкуватися з носіями мови” [32].

З наведених вище тверджень ми бачимо потребу у включенні якомога більшої кількості автентичних текстів, “живих” діалогів та актуальних дискусійних тем у підручники, які використовуються для вивчення англійської мови. Ми підтримуємо думку Р.Картера та М.Маккарті про те, що основне завдання розробників, дизайнерів та авторів навчальних посібників – це насамперед дати розуміння учням, що таке мова, для чого і як вона використовується у сучасному контексті [34].

Проте ми вважаємо, що у контексті розвитку інформаційних технологій, використання аудіо та відео матеріалів з навчальних ресурсів є доречнішим та відповідає контексту сьогодення. На нашу думку, вчитель може поєднувати на уроках роботу з автентичними навчальними посібниками та демонстрацію іншомовних аудіо та відео матеріалів.

Безперечно, існують критерії підбору автентичних матеріалів на уроки іноземної мови. Розглянемо спершу поняття *«критерії підбору»*. За О.Ю.Бочкарьовою, «критерії відбору-це основні ознаки матеріалів, за допомогою яких розглядається їх доцільність використання на уроках» [4].

Вчитель має притримуватися ряду вимог при підборі автентичних матеріалів. Автентичні матеріали на уроках англійської мови мають:

1. відповідати тематиці уроку та навчальній програмі;
2. відповідати інтересам учнів, їх рівню знань та віку;
3. стимулювати інтерес учнів;
4. відповідати поставленій меті уроку;
5. надавати можливість розвитку комунікативної компетентності учнів;
6. бути якісними, тобто мати чіткий звук та зображення (стосується аудіо та відео матеріалів), або чіткий та зрозумілий шрифт та ілюстрації (стосується текстів);

7. логічно почати та завершити певний етап уроку (вчителю варто пам'ятати, що робота з автентичним матеріалом не має займати весь урок, а лише його частину);
8. демонструвати реальне використання мови у контексті;
9. відповідати сучасним здобуткам методики викладання іноземних мов;
10. забезпечувати реалізацію сучасних технологій [22].

Варто розуміти, що вчитель може адаптувати автентичний матеріал відповідно до рівня лексичної компетентності учнів, виключивши певні частини тексту, модифікувавши вправи до пройденого матеріалу, тощо [47].

Також необхідно зазначити, що перед роботою з автентичним матеріалом вчителю необхідно дати чіткі інструкції учням та при потребі опрацювати нові лексичні одиниці (особливо, при роботі з учнями молодших та середніх класів). Після роботи з автентичним матеріалом, учні мають виконати певні завдання (усні чи письмові) для контролю розуміння прочитаного чи почутого та стимулювання мотиваційної діяльності. Наприклад, учні можуть провести міні-дискусію по темі, розіграти діалоги, написати невеличкий твір, виконати завдання на встановлення відповідностей, вставити слова на місце пропусків, тощо.

Отож, ми вважаємо, що використання автентичних матеріалів дійсно відіграє одну з найважливіших ролей у процесі викладання та вивчення іноземної мови, адже має ряд переваг, як-от: використання мови у реальному, неспрощеному контексті; стимулювання інтересу та мотивації учнів; ознайомлення з культурними та національними особливостями народу, мова якого вивчається; тощо. Основна мета використання автентичних матеріалів на уроках іноземної мови – це набуття лексичної компетентності, яка стає можливою тільки при дотриманні вчителем під час підбору матеріалів певних вимог.

2.2 Основні характеристики автентичних матеріалів для учнів середніх класів

Важливість використання автентичних матеріалів на уроках англійської мови обґрунтовано у минулому підрозділі, а тепер пропонуємо розглянути особливості їх використання у процесі роботи з учнями середніх класів. Перед тим, як презентувати автентичний матеріал учням, вчитель має провести дослідницьку роботу, яка має на меті визначити, чи відповідає матеріал критеріям, зазначеним у попередньому підрозділі. Також, варто звернути увагу на вікові та психологічні особливості учнів.

Учні середніх класів – учні 5, 6, 7, 8, 9 класу віком від 10(11) до 14(15 років). Відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, на кінець 9 класу очікуваний рівень іншомовної компетентності учня – A2, а учня спеціалізованого закладу (ліцею чи гімназії)- B1 [12]. Розглянемо у деталях особливості кожного рівня володіння англійської мови:

1. Рівень A2 характеризує учнів, які здатні використовувати мову для повсякденних ситуацій, використовуючи елементарну лексику, вирази (наприклад, розповідь про себе, родину та друзів; інтереси та хобі; професія; покупки; тощо) та прості речення [28]. У даного учня спостерігаються труднощі у використанні англійської мови у процесі обговорень, дискусій, вираження власної думки; а також при використанні простих слів та граматичних конструкцій, що робить мову «штучною». Для усунення цих мовних труднощів, вчителю необхідно розвивати в учнів багатший словниковий запас та приділяти увагу 4 аспектам мови, використовуючи автентичні аудіо чи відео матеріали, підручники, тощо. Саме за допомогою автентичних матеріалів учень з рівнем англійської компетентності A2 не матиме труднощів у побудові діалогів, монологів на елементарні теми, адже буде аналізувати використання того чи іншого лексичного або граматичного елементу у розмовній, неспрощеній та «живій» мові.

2. *Рівень B1* характеризує учнів, які здатні виразити за допомогою іноземної мови власні думки та переконання, аналізувати та знаходити переваги чи недоліки певного явища, брати участь у дискусіях за умови чітко визначеної теми, стандартів її проведення та визначеної опорної лексики (наприклад, виразів для підтримки або спростування думки). Також учні з цим рівнем іншомовної компетентності здатні вирішувати повсякденні ситуації та проблеми (ведення діалогів на вільні теми, проблеми при подорожах, у громадському транспорті, тощо) [35].

Існує ряд труднощів, які можуть виникати в учнів:

- проблеми у формуванні чітких речень та завершених думок;
- наявність пауз;
- наявність помилок при аргументуванні та вільній бесіді [10].

Найкращим рішенням для вирішення вище наведених проблем є, безперечно, практика у говорінні, яка буде ефективною при перегляді англійських відео та прослуховуванні аудіо записів, мета яких довести свою думку та переконати аудиторію (найефективнішим інтернет-ресурсом є *Ted Talks*, де вчитель може підібрати промову відповідно до теми уроку, інтересів та рівню знань учнів).

Дж. Шерман у своїх працях пропонує у роботі з учнями використовувати документальні матеріали, навчальні фільми, інтерв'ю та веб сторінки, які містять багато інформації від людей з різних куточків світу про їхні вподобання, переконання та цінності. Таким чином, відео платформа «*You Tube*» може використовуватися для автентичного вивчення іноземних мов. Учні здобуватимуть не лише знання з окремого предмету, а й дізнаються про світову культуру та будуть здатні оперувати лексичними одиницями іноземної мови у соціально-культурному контексті [45].

Ми дотримуємося думки, що при підборі автентичних матеріалів важливо звертати увагу не лише на тему уроку та рівень іншомовної лексичної компетенції учня, а й, передусім, на вікові психологічні та фізіологічні особливості дитини. Саме ці особливості і детермінують сферу

інтересів учня, найефективніші методи навчання, тощо. Розглянемо соціально-психологічний розвиток учнів 5,6,7,8,9 класів:

Учні 5 класів характеризуються:

- початком пубертатного періоду;
- переходом від конкретного мислення до абстрактного;
- посиленням автономії [13].

З огляду на дані особливості соціально-психологічного розвитку, ми виокремили такі основні критерії та характеристики автентичних матеріалів:

1. цікавість, актуальність, практичність;
2. відсутність великої кількості незнайомих лексичних або граматичних елементів (оскільки в учнів тільки починається процес переходу абстрактного мислення у конкретне, можуть виникнути труднощі у розумінні тексту, аудіо запису, чи відео матеріалу з великою кількістю незнайомих слів);
3. орієнтованість на співпрацю між учнями.

У процесі роботи з учнями 5 класів ми можемо використовувати такі автентичні матеріали:

- меню (при опрацюванні лексики на теми «Food» та «In the restaurant»);
- аудіо чи відео матеріали з подальшим розвитком лексичної компетентності (наприклад, вчитель демонструє відео фрагмент з діалогом на тему “My Hobbies”, після перегляду якого учні самостійно утворюють власні діалоги на дану тему);
- пост у соціальній мережі певного блогера (наприклад, пост на тему “Facts about Me»; після прочитання та обговорення посту, учні створюють свій перший пост у певній соціальній мережі).

Учні 6 класів характеризуються:

- потребою у цікавій та актуальній інформації;
- засвоєнням значних обсягів текстової інформації;
- активізацією соціальних потреб – потреб у спілкуванні, дружбі;

- втратою мотивації до навчання [13].

Зважаючи на такі особливості шестикласників, ми виділяємо наступні вимоги до автентичних матеріалів на уроках англійської мови:

1. більша насиченість новою лексикою та граматиною;
2. відповідність інтересам учнів (наприклад, вчитель може провести анкетування серед учнів, щоб дізнатися більше про їх інтереси, хобі, улюблені фільми чи музику і адаптувати матеріал відповідно до їх потреб та інтересів, тим самим стимулюючи мотиваційну діяльність учня);
3. орієнтованість на комунікацію між учнями.

Ми пропонуємо підбір таких матеріалів для роботи з учнями 6 класів:

- уривок з англійської передачі про подорожі і подальше обговорення своїх подорожей або написання листа про свою останню мандрівку;
- аудіо ,відео матеріали на тему «My hobby» з подальшим обговоренням власних хобі та побудовою діалогів;
- інтерактивна англійська екскурсія по Лондону з подальшими завданнями на розуміння почутого та дискусіями.

Учні 7 класів характеризуються:

- розвинутим абстрактним мисленням;
- різкими змінами настрою та поведінки;
- посиленням індивідуалізму та егоцентризму;
- потребою у соціалізації [13].

Щодо критеріїв підбору автентичних матеріалів, вони, на нашу думку, залишаються ідентичними з критеріями для 6 класів, проте слід додати, що автентичний матеріал має бути захоплюючим та позитивно сприйнятим підлітком для уникнення проблем з дисципліною.

Прикладами використання автентичних матеріалів на уроках з учнями 7 класів є:

- перегляд відеоматеріалу про найпопулярніші фільми сьогодення з подальшим обговоренням свого улюбленого жанру та фільму та написанням твору про цей фільм;

- прослуховування діалогу «At the doctor's», виконання вправ на розуміння почутого та побудова власних діалогів;

- читання англomовного тексту про сучасне життя в Україні та підготовка проєктів про найулюбленіше місто України.

Учні 8 класів характеризуються:

- наявністю та домінуванням процесів збудження над гальмуванням;

- гіперактивністю;

- відносною врівноваженістю, порівняно з семикласниками;

- прагненням до незалежності та активного спілкування з однолітками [13].

Оскільки психосоціальний розвиток учнів 8 класу суттєво не відрізняється від семикласників, основні характеристики підбору автентичних матеріалів на уроки іноземної мови залишаються незмінними.

З учнями ми пропонуємо провести наступні види діяльності з використанням автентичних матеріалів для розвитку лексичної компетентності:

- демонстрація відео фрагменту щодо негативного впливу соціальних мереж на повсякденне життя підлітків ;

- проведення раз на тиждень уроків домашнього читання (перед цим, вчителю необхідно дізнатися про літературні вподобання учнів і після детального аналізу обрати книгу, яка відповідатиме інтересам та рівню знань учнів) з подальшим виконанням письмових та усних завдань;

- читання тексту з англomовного джерела про національності з подальшим виконанням завдань на розуміння прочитаного.

Учні 9 класів характеризуються:

- підвищенням мотиваційної діяльності;

- наближенням інтелектуального рівня до розуму дорослого;
- більшою врівноваженістю;
- самостійністю та відносно меншою залежністю від спілкування з однолітками [13].

Ми вважаємо, що вимоги до автентичних матеріалів, зважаючи на особливості учнів 9 класу є такими:

1. насиченість новими для учнів лексичними та граматичними темами;
2. розширення спектру тем матеріалів;
3. підготовка до міжнародних іспитів та вступних екзаменів;
4. орієнтованість на проведення дискусій між учнями та вираження власної думки.

Ми пропонуємо наступні приклади використання автентичних матеріалів на уроках англійської мови з дев'ятикласниками:

- опрацювання автобіографій і рекомендаційних листів та написання власних за допомогою мовних кліше та лексичних одиниць, опрацьованих з вчителем;
- проходження англійського тесту на визначення своєї майбутньої професії та обговорення результатів, переваг та недоліків певної професії;
- аудіювання на тему популярних співаків, акторів або блогерів серед українських підлітків, виконання завдань на знаходження відповідностей, заповненню пропусків та написання власного твору з даної тематики.

Англійський педагог В.Кук у своїх статтях визначає наступні критерії підбору автентичних матеріалів:

1. Стимуляція до мотиваційної діяльності. На думку В.Кука, мотиваційна діяльність є ключовою у процесі вивчення англійської мови. Педагог вважає, що «розклади поїздів або квитки дають студентам більше інформації про культуру країни; їх також можна використовувати для різних

видів імітаційних дій,.... статті з газет або журналів також зацікавлюють учнів».

2. Підбір сучасних та актуальних на сьогодні матеріалів.

3. Організація матеріалів. Ми погоджуємося з Кук про те, що «немає нічого гіршого для учня, ніж робота з повністю роз'єднаними шматками мови, навіть якщо це і автентична мова». Автентичний текст, відео, чи аудіо має певну тему та ідею і відповідає темі уроку [36].

Отже, під час роботи з учнями середніх класів вчителю англійської необхідно зважати не лише на інтереси та рівень лексичної компетентності учнів, а й на особливості їх психологічно-соціального розвитку. Врахування цих особливостей має значний вплив як на підбір автентичних матеріалів, так і на опанування учнями англійської мови і навчальний процес загалом.

2.3. Інтерактивний метод як ефективний спосіб навчання через автентичні матеріали

В еру сучасних технологій, люди використовують інтернет-ресурси для низки цілей: для обміну та пошуку інформації, спілкування, розваг, організації власного бізнесу, навчання, тощо. Говорячи про навчання та вивчення іноземних мов, варто зазначити, що використання інтернет ресурсів має надважливе значення не тільки для пошуку матеріалів на уроки, а особливо для того, щоб забезпечити для учнів вживання мови та її лексичних та граматичних елементів у «реальному» контексті (real-life context) [39]. Використання інноваційних технологій також є запорукою мотивації та стимулювання діяльності учнів. Набуття іншомовної лексичної компетентності, як основної мети навчального процесу, стає можливою завдяки використанню автентичних матеріалів та інноваційних технологій (робота з комп'ютером, перегляд відеоматеріалів чи прослуховування аудіо матеріалів відповідно до теми уроку, створення презентацій, тощо) та подальшої роботи учнів з такими матеріалами.

На думку українського педагога В.В.Шайтан, використання інноваційних технологій має такі переваги:

- реалізація особистісно орієнтованого підходу у навчанні;
- індивідуалізація та диференціація учнів;
- стимулювання учнів до мотиваційної діяльності [25].

Згідно Державного стандарту, інформаційно-комунікативна компетенція є однією з основних цілей освітнього процесу, яка може бути опанована, зокрема, і на уроках англійської мови [12, С.1-2]. Варто також зазначити, що використання інтерактивного методу навчання розвиває інформаційно-комунікативну компетенцію учнів, тобто здатність учнів використовувати інформаційно-комунікативні навички у професійному житті.

Ідея використання інноваційних технологій у навчанні передбачає досягнення освіти високої якості, тобто конкурентоспроможної; тої, що зможе забезпечити кожному учню умови для розвитку, самовираження та інтеракції [9].

Широке використання мультимедійних та комп'ютерних технологій у процесі навчання в останні роки зумовлено тим, що на ринку праці основною навичкою вважається грамотне володіння ПК, робота з програмами редагування, програмування та соціальними мережами. Оскільки кінцева мета освіти- підготовка кваліфікованого та компетентного спеціаліста, то значна увага і приділяється інформаційно-комунікаційним технологіям та роботи з ними.

Засобами інтерактивного навчання є не лише комп'ютер, а й інтерактивна дошка, проектор, телевізор. Завдяки наочності та інтерактивності ці засоби залучають весь клас до роботи, творчості та взаємодії [27].

Отже, використання інноваційних технологій на уроках англійської мови має ряд переваг, основною з яких є підготовка учня до подальшого

професійного життя. Цей метод навчання є ефективним на різних етапах уроку, адже мотивує та зацікавлює учнів.

Розглянемо поняття інноваційних технологій у вужчому контексті, а саме: їх використання під час роботи з автентичним матеріалом з учнями середніх класів на уроках англійської мови.

Презентація та подальша робота з автентичними матеріалами може бути реалізована за допомогою використання інтерактивного методу навчання. Наведемо приклади вправ з використанням англомовного автентичного матеріалу та інноваційних технологій для учнів середніх класів:

- показ автентичного англомовного відео відповідно до теми уроку та його подальше обговорення;
- відео презентація нової лексичної чи граматичної теми, подальше опрацювання та виконання вправ;
- прослуховування автентичного англомовного аудіо матеріалу та виконання письмових та усних завдань;
- презентація Power Point власного проекту відповідно до теми уроку.

Ми вважаємо, що дані види діяльності можна використовувати на будь-якому типі уроку, під час роботи з усіма середніми класами та адаптувати ці види діяльності відповідно до певної теми уроку.

Використання автентичних відеоматеріалів на уроках англійської мови, як одного з видів інтерактивного методу, має ряд переваг:

- створення сприятливих умов для формування комунікативної компетенції учнів (відеоматеріали мотивують учнів, акцентують увагу та покращують пам'ять) [3];
- розвиток вмотивованої діяльності учнів, що є запорукою успіху будь-якого навчального процесу;
- розширення знань учнів про країну, мова якої вивчається, набуття соціокультурної компетентності;

- збагачення мовного запасу учнів;
- введення в іншомовне середовище: учні пристосовуються до автентичної вимови слова, інтонацій у реченнях та інших лексичних та граматичних норм англійської мови;
- підвищення якості знань учнів, що і є основною запорукою набуття усіх видів компетенцій та компетентностей, зокрема лексичної та комунікативної [2].

Ми переконані, що використання інноваційних методів навчання під час процесу вивчення англійської мови є надзвичайно ефективним, а презентація та подальше опрацювання автентичних англомовних відеоматеріалів за допомогою інтерактивних методів навчання допомагає учням середніх класів досягти лексичної та комунікативної компетентності, вільно користуватися лексичними та граматичними одиницями іноземної мови у професійному та повсякденному житті. Ефективність використання автентичних відео матеріалів на уроках англійської мови з учнями середніх класів буде доведена у наступному заключному практичному розділі роботи.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

1. На сьогоднішній день вчителі та учні працюють здебільшого з автентичними матеріалами (текстами, аудіо чи відео) у процесі вивчення іноземної мови. Автентичні матеріали – оригінальні, неспрошені тексти, створені носієм мови та для носіїв мови. Більшість українських та закордонних педагогів погоджуються з тим, що використання автентичних матеріалів має ряд переваг, результатом яких є набуття лексичної

компетентності. Існує ряд критеріїв у процесі підбору автентичних матеріалів. Перш за все, вчитель має брати до уваги вік, рівень, інтереси та психологічні особливості підлітків. Також матеріал має відповідати темі та меті уроку, стимулювати інтерес учнів, логічно починати та завершувати певний етап уроку, демонструвати використання мови у реальному контексті, а також відповідати усім сучасним вимогам навчання. Варто зазначити, що перед роботою з автентичним матеріалом, вчитель має дати чіткі інструкції учням щодо виконання завдання, а після роботи з автентичним текстом, аудіо чи відео матеріалом, необхідно перевірити розуміння учнів даного виду діяльності. Це може бути дискусія, діалог, письмові вправи зі встановленням відповідностей, тести або есе на відповідну тему.

2. Учні середніх класів володіють рівнем іншомовної компетентності A2, рідше – у спеціалізованих закладах, гімназіях, чи ліцеях-B1. Учні з рівнем A2 здатні використовувати іноземну мову у простих повсякденних ситуаціях, проте у дітей виникають труднощі з вираженням власних думок, самостійною побудовою монологів чи діалогів. У процесі роботи з такими учнями, вчитель має підібрати такі автентичні матеріали, які б залучали дітей до вираження власної думки, були наповнені лексикою відповідно до теми та рівня учнів. Учні рівня B1 здатні виражати свою думку, аналізувати переваги та недоліки певного явища та брати участь в обговореннях. Проте на цьому етапі вчитель може спостерігати в учнів ряд лексичних труднощів: у мовленні учнів може бути наявність хезитаційних пауз, проблеми у формуванні чітких речень та завершених думок та наявність помилок при аргументуванні та вільній бесіді. Мета вчителя – стимулювати учнів до говоріння та комунікації. Прикладом автентичного відео матеріалу може бути відео з дискусією на певну тему та подальше проведення цієї дискусії у класі. Варто зазначити, що учні середніх класів характеризуються потребами до цікавої інформації, спілкуванні з однолітками, розвинутим абстрактним мисленням та короткочасною увагою. Саме тому вчитель має підбирати такі

автентичні матеріали, які будуть інтересам учнів, стимулювати взаємодію між учнями та мотивувати їх.

3. Активне використання інноваційних технологій у навчанні зумовлено основними вимогами ринку праці та інноваційними підходами у навчанні. Інтерактивний метод навчання має ряд переваг: стимулювання до мотиваційної діяльності, індивідуалізація та диференціація кожного учня та реалізація особистісно орієнтованого підходу у освіті. Презентація та подача автентичних англомовних відеоматеріалів за допомогою мультимедійного обладнання стимулює діяльність учнів, зацікавлює їх та розвиває лексичну компетентність.

III. ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ВІДЕО МАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ЇХ ВПЛИВУ НА ЛЕКСИЧНУ КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧНІВ СЕРЕДНІХ КЛАСІВ

3.1. Організація та інтерпретація автентичних відео матеріалів на уроках англійської мови

Робота з автентичними англомовними матеріалами є надзвичайно важливою умовою набуття іншомовної лексичної компетентності учнів. Завдання вчителя полягає у тому, щоб не лише обрати відповідний аудіо чи відео матеріал, а й у правильній організації та інтерпретації цього матеріалу.

Даний розділ присвячено дослідженню впливу автентичних відео матеріалів на набуття лексичних англомовних компетенцій та компетентностей учнів середніх класів. Для проведення пробного навчання було використано метод порівняння та власне метод педагогічного дослідження (тестування учнів на рівень знань з пройдених лексичних тем, анонімне анкетування, тощо). Протягом місяця нами велося спостереження за учнями з двох груп 7-х класів (у кожній групі по 13 учнів) Чернівецького ліцею №4. Перед пробним навчанням, ми провели діагностичний тест з метою виявлення мовного рівня кожного учня. Згідно з результатами тестування, серед учнів першої групи: 4 володіють високим рівнем, 6 мають достатній рівень лексичної компетентності, а 3 учнів продемонстрували середній рівень знань. Результати другої (контрольної групи) є аналогічними: 3 учнів мають високий рівень знань, 7 володіють достатньою англомовною компетентністю, а 3 – середньою. Наступні 4 тижні перша група засвоювала нові лексичні теми за допомогою перегляду та подальшої роботи з автентичними відео матеріалами; друга група (контрольна) працювала лише з підручниками та допоміжними матеріалами.

Пробне навчання передбачає три етапи:

1. *Діагностичний тест*: проводиться з метою встановлення рівня сформованості лексичної компетентності. Ми керувалися досвідом вчителів Чернівецької гімназії №4, які мають всі апробовані критерії. Згідно з даними критеріями оцінювання, при наявності 1-2 помилок, рівень лексичної компетентності учня є високим; якщо у тесті є 3-4 помилки, рівень – достатній; а у разі виявлення 5-6 помилок, рівень – середній та наявність 7 і більше помилок свідчить про низький рівень лексичної компетентності учня.

2. Використання автентичного матеріалу. Протягом місяця нами було проведено 8 уроків з учнями 7 класу. Під час кожного з уроків вчитель демонстрував автентичні аудіо та відео матеріали.

3. *Етап підсумкового контролю.* У кінці пробного навчання, учні 2-х груп виконали тест на рівень лексичної компетентності. Результати учнів першої групи показали наступне: 6 учнів продемонстрували високий рівень знань, 5 – достатній, 2 – середній. Учні контрольної групи показали такі результати: 4 учнів – високий рівень, 6 – достатній, 3 – середній. Проаналізувавши вищенаведені результати та порівнявши результати 2 груп, можна зробити висновок, що робота з автентичними відео матеріалами на уроках англійської мови має позитивну динаміку в формуванні іншомовної лексичної компетентності учнів.

Підбір автентичних відео матеріалів для учнів здійснювався за такими критеріями:

- відповідність до теми уроку (ми керувалися календарно-тематичним планом на I семестр 2021-2022 навчального року з англійської мови для третіх гімназійних класів);
- відповідність до віку та інтересів учнів;
- можливість організації та проведення усних чи письмових вправ відповідно до теми відео матеріалу.

Отже, ми здійснили підбір автентичних відео матеріалів для учнів 7 класів за допомогою таких етапів:

1. Вивчення календарно-тематичного плану та планів уроків вчителя.
2. Пошукова робота: підбір автентичних англійських відео матеріалів на освітній платформі *British Council* на теми: «Types of Houses», «My Hobbies and Interests», «Description of Photos», «Homes of the Future» та *You Tube* на теми: «Present Simple and Present Continuous», «Talking about Your Home on English», «Around the House: Furniture», «Let's Learn English: Around the House and Home».

3. Інтерпретація матеріалу: складання плану уроку з урахуванням демонстрації і подальшої роботи з автентичним відео матеріалом.

4. Адаптація усних та письмових вправ відповідно до певного відео матеріалу (обговорення-дискусія, діалог чи письмова робота на основі інформації поданій у відео).

5. Імплементация автентичного відео матеріалу та виконання відповідних усних чи письмових видів вправ на уроках англійської мови з учнями 7 класу.

Пробне навчання дає підставу стверджувати, що наведені вище критерії та етапи підбору автентичних відео матеріалів є необхідними аспектами успішного уроку та навчального процесу в загалом. Послідовне та успішне виконання усіх критеріїв та етапів дає підстави для успішного проведення дослідження та доказу гіпотези висунутої у теоретичних розділах роботи - лексична компетентність учнів середніх класів покращується при роботі з автентичними відеоматеріалами (у більшості учнів не виникає труднощів у використанні лексичних одиниць у реальному контексті; учні компетентні у значенні, особливостях використання у контексті та у фонетичній структурі певних лексичних одиниць).

Крім того, більшість учнів вважає, що використання автентичних відео матеріалів не тільки допомагає вдосконалити рівень іноземної мови, а й впливає на їхній загальний та культурний розвиток, робить навчальний процес цікавим та динамічним. Наведена нижче таблиця, яка виведена з результатів анонімного опитування учнів, є доказом даного твердження. У даному анкетуванні і у всіх подальших опитуваннях прийняло участь 13 учнів 7 класу, які протягом 4-х тижнів вивчали лексичний матеріал на уроках англійської мови за допомогою перегляду та подальшої роботи з англійськими автентичними відео матеріалами.

Питання анкети	Кількість учнів, які	Кількість учнів, які
----------------	----------------------	----------------------

	дали позитивну відповідь на питання	дали негативну відповідь на питання
1. Чи подобається тобі навчатися за допомогою автентичних відео матеріалів?	13	0
2. На твою думку, використання автентичних матеріалів позитивно впливає на твоє сприйняття матеріалу?	13	0
3. Чи подобається тобі виконувати усні та письмові вправи після перегляду відео?	12	1
4. Чи бувало таке, що графіка або манера подачі матеріалу у відео відволікало тебе від суті відео?	11	2
5. Чи хотів би ти у подальшому навчатися за допомогою перегляду англомовних автентичних відеоматеріалів?	13	0

Таблиця 3.1. Результати опитування учнів 7 класу про їхні враження від навчання за допомогою автентичних англомовних відеоматеріалів

Результати анкетування дають підстави стверджувати, що учні вважають імплементацію автентичних відеоматеріалів на уроках англійської мови позитивним явищем, яка має ряд таких переваг:

1. Стимулювання учнів до активної роботи на уроці та у вивченні іноземної мови в загалом.
2. Покращення лексичної та комунікативної компетентностей учнів.
3. Демонстрація вживання лексичних та граматичних одиниць у «реальному» мовленні і контексті.
4. Підвищення рівня знань учнів про культуру та традиції країни, мову якої вони вивчають.

Проте, згідно з показників таблиці, деякі учні вважають, що іноді графічна складова відео, аудіо ефекти чи манера мовця можуть відволікати від основної мети демонстрації та роботи з автентичними матеріалами – засвоєння нового лексичного матеріалу. Ці труднощі, на нашу думку, є досить частим явищем під час демонстрації освітніх відеоматеріалів, проте їх можна уникнути.

3.2. Методичні рекомендації щодо підбору автентичних матеріалів та роботі з ними

У попередньому підрозділі нами було детально описано процес та послідовність організації та інтерпретації відео матеріалів. Керуючись цим, можна виокремити наступні методичні рекомендації для вчителів англійської мови щодо підбору та роботи з автентичними відео матеріалами:

- 1. Робота з автентичними відео матеріалами має займати не більше 20 хвилин уроку.**

Вчителю необхідно розуміти, що освітні відеоролики – це лише допоміжний матеріал у засвоєнні лексичної теми. В іншому випадку, мета уроку – засвоїти певний лексичний чи граматичний матеріал – не буде досягнута, увага дітей буде несконцентрована і урок втратить свою навчальну суть. Ми пропонуємо проводити роботу з відео матеріалами після початкового етапу уроку. Після оголошення нової лексичної теми та проведення міні-бесіди для того, щоб зрозуміти рівень залишкових знань учнів з даної теми, вчитель демонструє учням певний відеоматеріал на 3-4 хвилини, а потім учні виконують ряд вправ (дискусії, побудова діалогів, письмові вправи) на основі відео. Даний етап уроку має тривати не більше 20 хвилин; достатня увага має бути приділена організаційній роботі на початку уроку, перевірці домашнього завдання, роботі з підручником та заключному етапу – підведенню підсумків та поясненню домашнього завдання. Ми керувалися саме такою послідовністю проведення етапів уроку та вважаємо такий орієнтовний план уроку англійської мови ефективним (план проведеного уроку з використанням відеоматеріалів представлено у *Додатках*).

2. Користуватися надійними та авторитетними ресурсами для пошуку відеоматеріалів на уроки.

У ХХІ столітті – еру цифрових технологій та швидкого пошуку інформації – існує велика кількість сайтів та освітніх платформ з великою кількістю аудіо та відео матеріалів на будь-яку тему. Проте необхідно пам'ятати, що не всі ці ресурси є надійними; відео матеріали представлені на цих сайтах можуть бути нецікавими, не відповідати рівню знань та інтересам учнів і навіть містити ряд граматичних, лексичних чи фонетичних помилок. Ми пропонуємо користуватися авторитетними джерелами: наприклад, популярна серед вчителів та учнів освіти платформа *British Council* пропонує ряд автентичних відео матеріалів для учнів будь-якого віку та рівню лексичної компетентності на будь-яку тему. Під час нашого

дослідження ми здебільшого використовували матеріали з цього сайту або з платформи *You Tube*. Перед демонстрацією відео матеріалу учням, вчителю необхідно передивитися відео, щоб пересвідчитися у його актуальності, доречності та надійності.

3. Керуватися віковими особливостями та інтересами учнів.

Дана теза була згадана і раніше, проте говорячи про грамотний підбір відео матеріалів для освітніх цілей, треба ще раз згадати про це. Вчителю необхідно розуміти, що при роботі з дітьми молодших класів, доречно буде використовувати відео матеріали з піснями, віршами, мультиплікаційними героями, адже провідною діяльністю для дітей цього віку є гра. Під час роботи з дорослими, доречно говорити про роботу з відео-промовами (наприклад, *Ted Talks*), інтерв'ю.

Наше дослідження спрямоване на учнів середніх класів – це діти віком 12-13 років. У якості освітнього відео матеріалу нами використовувалися сучасні пісні відомих музикантів та відео з освітньої платформи *British Council: Teens*. Учням було продемонстровано багато діалогів та дискусій, адже відомо, що провідною діяльністю для підлітків є соціалізація та спілкування з однолітками. Після перегляду відео, учням пропонувалося побудувати діалоги чи провести власні дискусії.

4. Організувати комплексну роботу з відео матеріалом.

Урок має бути чітко організованим і всі його етапи мають бути пов'язаними між собою. Як нами було зазначено раніше, перегляд автентичного відео матеріалу на уроках англійської мови може бути ефективним лише за умови комплексної роботи: під час роботи з учнями середніх класів та після демонстрації відео нами було запропоновано ряд

усних та письмових вправ по матеріалу з відео. Наприклад, після перегляду відео з лексичним матеріалом “Types of Houses All Around the World” учням було запропоновано побудувати діалоги з використанням даної лексики. Отже, вирваний з контексту відео матеріал не буде мати релевантності та освітньої цінності без комплексної роботи, організованою вчителем.

5. Проводити контроль рівня знань учнів через певний проміжок часу роботи з автентичними матеріалами.

Варто зазначити, що не всі діти сприймають аудіо чи відео матеріали та вміють працювати з ними. Вчитель має постійно контролювати рівень знань учнів не лише за допомогою усних видів діяльності, а й за допомогою письмових тестувань. Дана методична рекомендація є особливо актуальною, коли вчитель тільки починає працювати з автентичними відео матеріалами. Під час дослідження нами було складено та проаналізовано результати письмового тесту учнів, який продемонстрував ефективність використання автентичних англomовних відео матеріалів з учнями середніх класів на уроках англійської мови.

Отже, дотримання вчителем наведених вище методичних рекомендацій позитивно впливає на набуття іншомовної лексичної компетентності учнів та на навчальний процес в загалом.

3.2. Опис пробного навчання учнів 7 класу Чернівецького ліцею №4.

Як нами було зазначено раніше, дослідження проводилося на базі 7-х класів протягом 6 тижнів (2 тижні – пасивне спостереження за учнями, 4 тижні – робота з учнями і проведення дослідження). Нами було використано метод порівняння 2-х груп учнів 7-х класів: *перша група* засвоювала лексичний матеріал за допомогою роботи з автентичними англomовними

відео матеріалами; під час роботи з учнями *другої групи* ми використовували виключно традиційні методи навчання – підручник, наочність та пояснення вчителя. Результати дослідження будуть проаналізовані та обґрунтовані у даному підрозділі.

Протягом 2 тижнів пасивного спостереження за учнями на уроках англійської мови у дітей виникало ряд труднощів, а саме:

- проблеми з пізнавальними процесами (зокрема, рівень концентрації уваги на уроці);
- часткова втрата мовленнєвих навичок після тривалої навчальної перерви;
- невстигання за швидким темпом уроку;
- проблеми взаємодії «учитель-учень», «учень-учень».

Ми виокремили 2 основні *причини* виникнення даних проблем: навчальна перерва протягом 3 місяців та ще незвичний формат роботи – онлайн-уроки на платформі «Zoom».

Безперечно, майже в усіх вчителів виникає ряд труднощів на початку навчального року; особливо це стосується вчителів іноземних мов, адже учням досить важко звикнути до іншомовного середовища та вільно оперувати лексичними та граматичними одиницями іноземної мови. Ми виділили ряд *методичних рекомендацій*, які були успішно використані для усунення даних труднощів та подальшого успішного навчального процесу:

1. Імплементация розминок та тренувальних вправ на початковому етапі уроку.

Ми вважаємо досить раціональним та дієвим виконання фонетичних вправ, проведення міні-обговорень, опис фотографій чи картинок на початку уроку. Такі види вправ стимулюють мотиваційну діяльність учнів та готують їх до комунікації в іншомовному середовищі.

2. Регулярна зміна видів діяльності.

Ми вважаємо доцільним роботу з декількома видами вправ на уроці англійської мови. Це робить навчальний процес більш динамічним та цікавим, а також дозволяє активізувати усі 4 навички учнів – говоріння, читання, аудіювання та письмо, які є необхідними елементами формування іншомовної лексичної компетентності.

3. Широке використання інтерактивних групових методів роботи.

Тут треба акцентувати увагу на вікових та психологічних особливостях учнів середніх класів. Провідним видом діяльності для підлітків є соціалізація та комунікація з ровесниками, тому ми пропонуємо імплементувати на уроки іноземної мови такі види вправ, як: діалоги, обговорення, дискусії, проекти, тощо. Окрім вище наведених переваг, парні та групові види вправ стимулюють учнів до більш активного використання іноземної мови.

4. Коректна та психологічно грамотна робота вчителя у виправленні помилок учнів.

Вчителю варто пам'ятати, що на початку навчального року майже у всіх учнів виникають труднощі у правильному використанні лексичних і граматичних одиниць іноземної мови, а також учням досить важко дається адаптація до роботи у іншомовному середовищі. Для усунення даних прогалин, вчителю необхідно проводити грамотну роботу при оцінюванні учнів, акцентуючи увагу спочатку на позитивних, а потім на негативних аспектах відповіді учня. Також вчителю необхідно пам'ятати про вікові та психологічні особливості учнів-підлітків. У цьому віці діти є досить вразливими та чутливими до гострої критики, тому вчителю необхідно коректно акцентувати увагу не тільки на помилках учнів, а й пояснювати

правила та наводити приклади правильного використання даного лексичного чи граматичного елемента.

5. Робота з автентичними матеріалами.

Переваги роботи з автентичними аудіо, відео та текстовими матеріалами були проаналізовані та обґрунтовані у попередньому розділі, проте варто згадати про дві основні переваги їх використання: демонстрація використання мови у реальному контексті та стимулювання мотиваційної діяльності учнів. Ми рекомендуємо використовувати більше автентичних відео матеріалів на уроках англійської мови з учнями середніх класів. На нашу думку, це не тільки підготує дітей до сприймання та розуміння матеріалу, а й позитивно вплине на розвиток іншомовної лексичної компетентності учнів.

6. Використання соціальних мереж та онлайн-платформ у навчальному процесі.

Окрім використання аудіо та відео матеріалів на уроках іноземної мови, ми також рекомендуємо залучати учнів до роботи з популярними соціальними мережами та платформами (*Instagram, Facebook, Twitter, My Blog*). Відомим є факт, що підлітки особливо активно використовують соціальні мережі у повсякденному житті, тому ми вважаємо доцільною роботу з інтерактивними платформами у навчальному середовищі. Окрім того, існує велика кількість видів вправ, які можна модернізувати за допомогою використання соціальних онлайн-мереж (написання міні-твору на будь-яку тему під постом у соціальній мережі «Інстаграм», дискусія учнів групи під дописом популярного співака, актора чи філософа у «Фейсбуці», опис ідеального відпочинку у персональному блозі, тощо).

Отже, імплементація наведених вище методичних рекомендацій по організації навчального процесу на уроках англійської мови з учнями середніх класів ліквідувала усі труднощі та підготувала учнів до засвоєння

нового матеріалу протягом семестру. Варто зазначити, що дані рекомендації можна використовувати не тільки для усунення проблем на початку навчального року, а й протягом усього навчального процесу для мотивації учнів та розвитку їх лексичної та комунікативної компетентності.

Особливу увагу ми зосередили на методичній рекомендації щодо використання автентичних відео матеріалів на уроках англійської мови. Протягом 4-х тижнів нами проводилося дослідження впливу роботи учнів з навчальними відео фрагментами на їх лексичну компетентність. Спершу, ми провели діагностичний тест з метою виявлення лексичної компетентності учнів 2-х груп 7-х класів. Результати тестування обох груп продемонстрували схожу тенденцію: близько 30 % учнів обох груп володіють високим рівнем англомовної лексичної компетентності, 50 % продемонструвало достатній рівень знань, 20 % - середній. Ми керувалися календарно-тематичним планом та підбирали відеоматеріали з освітньої платформи «*British Council*» та з «*YouTube*» відповідно до теми та мети кожного уроку. Згодом нами була здійснена адаптація усних та письмових вправ відповідно до підбраного відеоматеріалу. Джерелом вправ слугував підручник «*Next Move 3*», а також нами були розроблені авторські вправи. Поетапний процес підбору та імплементації англомовного автентичного відеоматеріалу проілюстровано у таблиці нижче на прикладі 8 уроків:

№	Тема та мета уроку	Автентичний відеоматеріал	Вправи на опрацювання лексичного матеріалу
1	Тема: Home Sweet	1. «Types of Houses» (https://www.youtube.com/watch?v=w1zd3_	1. Matching: поєднання слів

	<p>Home. Where would you like to live? (Де б ти хотів жити?). <i>Мета:</i> засвоїти новий лексичний матеріал та розвинути навички діалогічного мовлення.</p>	<p>auUpg) 2. “Different Styles of Houses All Around the World” (https://www.youtube.com/watch?v=E0MmH7uto28)</p>	<p>з даної теми та дефініцій, продемонстрованих у відео матеріалі. 2. Dialogues: побудова діалогів з використанням нового лексичного матеріалу та спеціальних питальних слів.</p>
2	<p><i>Тема: Home Sweet Home.</i> Live Small. Houses of the Future. Reading and Listening. (Читання та аудіювання 2 текстів). <i>Мета:</i> вдосконалена навичок</p>	<p>“Homes of the Future” (https://learnenglish.britishcouncil.org/general-english/video-series/word-on-the-street/flathunting/homes-of-the-future)</p>	<p>1. True or False: знаходження правдивих та неправдивих тверджень на основі почутого автентичного відео. 2. Team Work: розподіл учнів на 2 групи.</p>

	читання тексту та аудіювання.		Перша група описує переваги життя у надсучасних будинках, друга- недоліки. Загальний висновок.
3	<p><i>Тема: Home Sweet Home. My way of life and day schedule (Мій спосіб життя та розпорядок дня).</i></p> <p><i>Мета:</i> повторення та узагальненн я двох часових форм – Present Simple and</p>	<p>«Present Simple VS Present Continuous» (https://www.youtube.com/watch?v=1ShOoOd3FAo)</p>	<p>1. Dialogues: побудова діалогів на основі відео матеріалу з використання м 2 часових форм.</p>

	Present Continuous		
4	<p><i>Тема: Home Sweet Home.</i></p> <p>Furniture and Household Objects. (Меблі та предмети домашнього побуту).</p> <p><i>Мета:</i></p> <p>засвоєння нового лексичного матеріалу.</p> <p>Вдосконалення навичок говоріння.</p>	<p>“Around the House: Furniture”. (https://youtu.be/Hlk8_g-wVuk)</p>	<p>1. Matching : поєднання нових лексичних одиниць з фотографіями.</p> <p>2. Definitions: ідентифікація нових лексичних одиниць відповідно до їх значення та опису.</p> <p>3. Speaking : розповідь про кімнати свого будинку з використанням лексики на тему “Furniture”.</p>
5	<p><i>Тема: My Hobbies and Interests</i></p>	<p>«Talking about Personal Interests » (https://learnenglish.britishcouncil.org/skills/speaking/pre-intermediate-a2/talking-about-</p>	<p>1. Work with the new vocabulary.</p>

	<p>(Мої інтереси та захоплення)</p> <p><i>Мета:</i></p> <p>активізувати і словниковий запас з даної теми, засвоїти нові лексичні одиниці, вміти розповідати про власні захоплення.</p>	<p>personal-interests)</p>	<p>Опрацювання нових слів та фраз з відео та побудова власно складених речень з новими лексичними одиницями.</p> <p>2. Monologue about personal hobbies.</p> <p>Розповідь учнів про власні хобі з використанням лексичних одиниць, використаних у відео матеріалі.</p>
6	<p><i>Тема:</i> My Favourite Room (Моя улюблена кімната).</p> <p><i>Мета:</i></p> <p>навчитися</p>	<p>«Talking about Your Home on English” (https://www.youtube.com/watch?v=5b--wk0rn6A&t=106s)</p>	<p>1. Matching: поєднання слів, використаних у відео, з дефініціями.</p> <p>2. Discussion:</p>

	<p>розповідати про власну кімнату, використовуючи тематичну лексику.</p>		<p>колективне обговорення учнями власних осель та улюблених кімнат. 3.Dialogue: побудова діалогів на дану тему з використанням лексичних одиниць, поданих у відео матеріалі.</p>
7	<p><i>Тема:</i> Description of Photos (Опис фотографій) <i>Мета:</i> засвоїти лексичні одиниці та активізувати комунікативні навички</p>	<p>1. «Description of a Photo” (https://learnenglishteens.britishcouncil.org/exams/speaking-exams/describe-photo-or-picture) 2. «How to Describe a Picture in English» (https://www.youtube.com/watch?v=ihIQ8_-49Fo)</p>	<p>1.Working with the new phrases. Опрацювання фраз для опису фотографій та виконання письмових вправ на закріплення даних лексичних</p>

	для опису фотографій.		одиниць. 2. Description of a photo. Опис фотографії з відео матеріалу у формі діалогу. Самостійний опис фотографії з відео матеріалу.
8	<p><i>Тема: Home Sweet Home.</i></p> <p>Revision. (Повторення).</p> <p><i>Мета:</i></p> <p>повторення та узагальнення лексичного та граматичного матеріалу з теми.</p>	<p>“Let’s Learn English: Around the House and Home”</p> <p>(https://youtu.be/WHYMGNbPv2U)</p>	<p>1. Working with definition: усна парна робота з лексикою та визначеннями.</p> <p>2. Description of your House: письмовий опис власного будинку з використанням нової лексики.</p>

Таблиця 3.2. Використання автентичних відеоматеріалів на уроках англійської мови з учнями середніх класів

Через місяць активної роботи з автентичними англомовними відео матеріалами, учням було запропоновано письмову самостійну роботу, результати якої підтвердили або спростували б гіпотезу щодо доцільності використання автентичних відео фрагментів на уроках англійської мови з учнями середніх класів. У оцінюванні рівня лексичної компетентності взяли участь учні з 2 груп 7-х класів: *група А* (загальна кількість учнів – 13) засвоювала новий лексичний матеріал за допомогою роботи з автентичними відеоматеріалами, *група В* – контрольна (загальна кількість учнів – 13) опановувала лексику за допомогою традиційних методів навчання – підручника, аудіо матеріалів, пояснень вчителя. У таблиці, наведеній нижче, продемонстровано результати даного тестування учнів 2-х груп відповідно до 4 рівнів знань: високого, достатнього, середнього та низького. Критерії оцінювання ми визначили самостійно, керуючись методами аналізу та порівняння. Згідно з критеріями, наявність 1-2 помилок свідчить про високий рівень компетентності учня; у разі допущення 3-5 помилок, учень володіє достатнім рівнем знань; 6-8 помилок дає підставу стверджувати про середній рівень знань, 9 і більше – низький рівень.

Рівень знань	Кількість учнів з групи А (експериментальної)	Кількість учнів з групи В (контрольної)
Високий	6 (46 %)	4 (31 %)
Достатній	5 (40 %)	6 (46 %)
Середній	2 (14 %)	3 (23 %)
Низький	0	0

Таблиця 3.3. Результати тестування учнів 2 груп з метою дослідження їх рівня лексичної компетентності

Проаналізувавши результати дослідження, можна зробити висновок, що рівень лексичної компетентності учнів групи А значно вищий за рівень учнів групи В: учні першої групи показали більшу кількість високих та достатніх результатів (86 %) за учнів другої групи (74 %). Середній та низький рівень знань значно вищий в учнів другої групи (23 %).

Отже, результати тестування дають змогу підтвердити гіпотезу, наведену в теоретичних розділах: використання автентичних відео матеріалів на уроках англійської мови у середніх класах дійсно позитивно впливає на рівень іншомовної лексичної компетентності учнів при дотриманні усіх методичних рекомендацій, етапів підбору та порад щодо організації та імплементації, проаналізованих та обґрунтованих у даному практичному розділі магістерської роботи.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

1. Використання автентичних відео матеріалів на уроках іноземних мов має відповідати певним критеріям, методам організації та методам інтерпретації. Лише за умови грамотної імплементації навчальних відео фрагментів на уроках, можна говорити про доцільність їх використання та позитивний вплив на лексичну компетентність учнів середніх класів. При підборі автентичних відео матеріалів, вчителю необхідно керуватися календарно-тематичними планами, рівнем знань учнів, їх віковими особливостями та інтересами. Відео матеріал має бути інформативним, цікавим та розвиваючим для учнів. Після дослідження використання автентичних відео матеріалів у освітньому процесі, нами було виділено 5 основних етапів імплементації навчальних відео фрагментів – детальне вивчення календарно-тематичних планів, грамотна пошукова робота на авторитетних онлайн-платформах, інтерпретація (складання плану уроку з урахуванням роботи з відео матеріалом), адаптація усних та письмових

вправ відповідно до теми та змісту автентичного відео матеріалу та власне імплементація (використання навчальних відео на уроках та виконання учнями відповідних вправ).

2. Анонімне анкетування учнів, проведене наприкінці даного дослідження, дає підстави стверджувати, що використання автентичних англomовних відео матеріалів на уроках має ряд переваг, а саме: позитивний вплив на мотиваційну діяльність учнів та на їх загальнокультурний розвиток, вдосконалення лексичної та комунікативної компетенцій, демонстрація використання іноземної мови у реальному контексті серед носіїв мови, тощо. Проте варто зазначити, що значним недоліком під час показу та подальшої роботи з відео матеріалами на уроках можна вважати те, що деякі учні можуть концентрувати свою увагу не на лексичному матеріалі, представленому у фрагменті, а на його візуальній складовій. З метою ліквідації потенційної проблеми, вчитель має підбирати відео фрагменти тривалістю не більше 5 хвилин та розробити ряд вправ по змісту відеоматеріалу. Серед основних методичних рекомендацій, виділених нами, можна виокремити такі найважливіші: робота з відео матеріалом та з відповідними вправами має займати не більше 20 хвилин уроку; вчитель має здійснювати грамотну пошукову роботу лише на надійних та автентичних сайтах чи освітніх платформах; вчителю необхідно організувати комплексну роботу з навчальними відео фрагментами, керуючись віковими особливостями та інтересами учнів, а також регулярно проводити усні чи письмові тестування з метою підтвердження чи спростування ефективності використання автентичних відео матеріалів з учнями середніх класів. Протягом 2-х тижнів пасивного спостереження за роботою учнів 7-х класів, нами було досліджено та вирішено основні проблеми, які виникають на початку навчального року та через онлайн формат уроків. В учнів виникали проблеми з пізнавальними процесами, із взаємодією «вчитель-учень», «учень-учень»; деякі учні не встигали за темпами уроків та не могли оперувати іншомовними лексичними та граматичними одиницями. З метою

усунення даних труднощів, було успішно використано ряд методичних рекомендацій та технік: вчитель розробляв цікаві розминки та тренувальні вправи для учнів на кожному етапі уроку; на уроці широко використовувалися інтерактивні вправи та автентичні матеріали, спрямовані на розвиток усіх видів компетентностей; вчитель представляв грамотні фідбеки (відгуки) на відповіді учнів; тощо.

3. Дане дослідження проводилося з учнями 7-х класів протягом 4 тижнів. Перша група вивчала новий лексичний матеріал за допомогою навчальних відео фрагментів та подальшої роботи з виконанням усних та письмових завдань відповідно до змісту певного відео; друга група (контрольна) засвоювала лексичні одиниці за допомогою традиційних методів навчання – роботою з підручником, поясненнями вчителя, тощо. У кінці дослідження було проведено заключну письмову роботу серед учнів двох груп, результати якої дають змогу стверджувати про позитивний вплив автентичних відео матеріалів на лексичну компетентність учнів. Протягом 2-х тижнів пасивного спостереження за роботою учнів 7-х класів, нами було досліджено та вирішено основні проблеми, які виникають на початку навчального року та через онлайн формат уроків. В учнів виникали проблеми з пізнавальними процесами, із взаємодією «вчитель-учень», «учень-учень»; деякі учні не встигали за темпами уроків та не могли грамотно оперувати іншомовними лексичними та граматичними одиницями. З метою усунення даних труднощів, було успішно використано ряд методичних рекомендацій та технік: вчитель розробляв цікаві розминки та тренувальні вправи для учнів на кожному етапі уроку; на уроці широко використовувалися інтерактивні вправи та автентичні матеріали, спрямовані на розвиток усіх видів компетентностей; вчитель представляв грамотні фідбеки на відповіді учнів; тощо. Протягом місяця практичного дослідження нами було імплементовано навчальні автентичні відео матеріали відповідно до методичних рекомендацій, етапів організації та критеріїв підбору відео фрагментів. Під час кожного уроку, нами було не тільки грамотно підібрано відеоматеріали

відповідно до теми уроків, а й розроблено ряд усних та письмових вправ по змісту відео фрагментів, спрямованих на розвиток лексичної компетентності учнів. Результати дослідження та заключної письмової роботи серед учнів групи А та групи В дають практичне підтвердження гіпотезі щодо позитивного впливу автентичних відеоматеріалів на лексичну компетентність учнів та дають підставу для подальшого використання автентичних відео матеріалів на уроках англійської мови.

ВИСНОВКИ

У сучасному світі кожній людині, яка має за мету стати кваліфікованим та освіченим фахівцем, необхідно володіти рядом компетенцій та компетентностей від комунікативної до цифрової. Внаслідок цього, українська освіта потребує активного та радикального реформування, адже основною проблемою є перенасичення учнів теоретичними знаннями (тобто, рядом компетенцій) і відсутність можливості імплементації цих знань на практиці (тобто, компетентностей).

У контексті вивчення та викладання англійської мови, знання якої є надзвичайно важливими у XXI столітті, основною проблемою є те, що учні не можуть вільно оперувати іншомовними лексичними і граматичними елементами та впевнено почувати себе в англомовному середовищі. Тобто, вчителеві необхідно розвивати в учнях лексичну компетентність, яка включає в себе не лише саме вивчення та засвоєння лексичних одиниць, а й

вільне використання цих елементів у повсякденному житті та у майбутньому – можливість вільного та грамотного спілкування англійською мовою у всіх сферах життя. Лексична компетентність є досить комплексним поняттям, яке складається з 4 основних етапів: формування навичок ідентифікації слів у контексті; формування навичок використання цих слів у вправах, запропонованих вчителем; розвиток філологічного світогляду учнів (представлення дефініції до певної лексичної одиниці, пошук синонімів та антонімів) та здатність учня доречно вживати певні лексичні одиниці відповідно до контекстуальної ситуації.

Лексична компетентність є набутою навичкою, яку може здобути кожен учень при наявності таких видів діяльностей, як: мотиваційна, когнітивна, рефлексивно-поведінкова та практична. Усі ці види діяльності є результатом успішного вивчення та засвоєння учнями лексичних та граматичних одиниць іноземної мови.

Термін «*лексична компетентність*» включає в себе лексичні та граматичні елементи. У контексті даної магістерської роботи, важливими для нас є саме лексичні елементи англійської мови, а саме: ізольовані слова та сталі вирази (ідіоми, кліше, фразові дієслова та стійкі словосполучення). Основною проблемою при засвоєнні окремих лексичних одиниць є явище *полісемії* (багатозначності слова), яке можливо ліквідувати шляхом виконання усних та письмових вправ, перегляду автентичних відео матеріалів та активного застосування слів на практиці. Під час вивчення сталих виразів, важливо активно використовувати їх у процесі виконання різних видів завдань: діалогів, побудові власних речень, написання творів, тощо. Варто зазначити, що рівень іншомовного словникового запасу та перелік необхідних сфер спілкування іноземною мовою для учнів кожного класу затверджено у Державному стандарті початкової та середньої загальної освіти та календарно-тематичному плані.

У процесі вивчення будь-якої іноземної мови, надзвичайно важливу роль відіграють автентичні текстові, аудіо та відео матеріали. Поняття

автентичності навчальних матеріалів трактується, як це текстові матеріали, аудіо або відео фрагменти, що створені носіями мови та для носіїв мови та демонструють використання граматичних та лексичних одиниць і форм іноземної мови у реальному контексті та спрямовані на вдосконалення рівню іношомовної компетентності учнів. Першопочатково це поняття використовувалося лише для розрізнення «штучних текстів» (спрощених тексти для тих, хто вивчає мову) від «реальних текстів» (немодифікованих текстів, які створені для носіїв мови; наприклад: статті, оголошення, тощо). Згодом, педагоги усього світу почали широко використовувати автентичні матеріали на уроках, адже їх імплементація має ряд переваг, найосновнішими з яких є насамперед розвиток лексичної компетентності учнів, розширення їх світогляду, стимуляція до мотиваційної діяльності, тощо. Варто зазначити, що при підборі автентичних матеріалів, вчителю необхідно керуватися рівнем знань, віковими і психологічними особливостями та інтересами учнів, а також автентичний матеріал має відповідати поставленій темі та меті уроку. Лише за умови дотримання усіх цих критерій, можна говорити про доцільність використання автентичних матеріалів на уроках англійської мови та позитивний вплив на лексичну компетентність учнів середніх класів.

Останніми роками в освітньому середовищі активно використовуються інноваційні технології, що зумовлено основними вимогами ринку праці та інноваційними підходами у навчанні. У контексті даного дослідження, важливим для нас є **використання автентичних відео матеріалів** на уроках англійської мови у середній школі.

Для підтвердження гіпотези щодо позитивного впливу автентичних відео матеріалів на іношомовну лексичну компетентність учнів, нами було здійснено практичне дослідження, яке тривало 4 тижні. Ми використали порівняльний метод, який полягав у тому, що ми проаналізували рівень лексичної компетентності учнів 7-х класів. Ми розділили учнів на 2 групи: перша група засвоювала лексичні елементи за допомогою перегляду та подальшої роботи з автентичними відео матеріалами; учні іншої групи

(контрольної) вивчали лексику за допомогою традиційних методів навчання – пояснень вчителя, роботою з підручником, тощо.

Перед пробним навчанням, учням 2-х груп був запропонований тест на виявлення першопочаткового рівня лексичної компетентності. Діагностичний тест продемонстрував ідентичні результати рівня знань учнів обох груп: близько 30 % учнів володіли високим рівнем англomовної компетентності, 40% - достатнім, 30 % - середнім.

Нами було виокремлено основні критерії підбору, етапи та методологічні рекомендації щодо імплементації автентичних відео матеріалів на уроках англійської мови з учнями 7 класу.

Ми керувалися наступними критеріями підбору навчальних відео фрагментів: відповідність до теми, мети уроку; відповідність до віку та інтересів учнів; можливість грамотного підбору усних та письмових вправ відповідно до змісту відео. Успішне проведення дослідження реалізувалося також за допомогою грамотного підбору відео матеріалів та послідовній імплементації відео фрагментів на уроках англійської мови.

Через 4 тижні пробного навчання та успішної імплементації автентичних відео матеріалів в одній з груп, учням було запропоновано написати тест з метою виявлення лексичної компетентності. Результати дослідження дали підставу для підтвердження гіпотези щодо ефективності використання автентичних відео матеріалів у освітньому середовищі, адже ми простежили позитивну динаміку в формуванні лексичної компетентності учнів першої групи (ці учні навчалися за допомогою автентичних відео матеріалів): близько 50 % продемонструвало високий рівень знань, 40 % - достатній, близько 10 % - середній. Учні другої (контрольної) групи практично не показали позитивної динаміки набуття іншомовної лексичної компетентності. Нами доведено, що рівень лексичної компетентності учнів першої групи значно вищий за рівень другої групи – учні першої групи продемонстрували більшу кількість результатів високого та достатнього рівня. Саме дослідження проводилося у формі письмової роботи.

Отже, ми переконані в ефективності автентичних матеріалів у процесі вивчення учнями іноземної мови. Окрім цієї переваги, робота з автентичними відео матеріалами мотивує та зацікавлює учнів, демонструє використання лексичних одиниць у реальному контексті та розширює світогляд учнів середньої школи. Проте варто пам'ятати, що формування лексичної компетентності учнів за допомогою навчальних автентичних відео фрагментів є можливою лише за умови їх грамотної інтерпретації та імплементації, а також при дотриманні усіх методологічних порад, описаних нами у роботі.

Перспективу подальших наукових розвідок вбачаємо у дослідженні використання автентичних матеріалів для вивчення англійської мови учнями старших класів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Академічний тлумачний словник української мови. 1970. Т. 1. URL: <http://sum.in.ua/>.
2. Андреасян І.М. Практичний курс методики викладання іноземних мов. Мінськ: Тетра Системс, 2009. С.18-20.
3. Барменкова О.І. Відеоматеріали в системі навчання іноземної мови. *Іноземні мови в школі*. 1999. № 6. С. 6–10.
4. Бочкарьова О.В. Критерії відбору автентичних аудіо текстів для навчання майбутніх вчителів англомовного професійно спрямованого аудіювання. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. 2006. № 11. С. 33–40.
5. Вашуленко М. Компетентнісний підхід до перевірки мовних і мовленнєвих знань учнів. *Початкова школа*. 2009. С. 16–17.
6. Вимоги для 4-6 класів. URL: <http://pl.kpi.ua>.

7. Вишнеvsька Н.Ю. Кліше як мовна одиниця : проблеми кліше в мовознавстві. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua>.
8. Воробець А. Поняття лексична компетентність у сучасній методиці навчання іноземних мов. *Науковий вісник Чернівецького університету, германська філологія*. 2020. № 822.
9. Впровадження в навчальний процес інноваційних технологій. URL: http://vozkc.narod.ru/documents/4_1.html.
10. Герус О. Ю. Формування іншомовної лексичної компетенції учнів. URL: <https://www.essuir.sumdu.edu.ua>.
11. Гусак Т. Методична автентичність при вивченні іноземних. *Рідна школа*. 2007. № 2.
12. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. Постанова Кабінету міністрів України. Чинний від 2017-09-20. Вид. офіц. URL: <http://www.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/>.
13. Етапи психосоціального розвитку дітей та молоді. URL: <http://www.ilt.multycourse.com.ua/ua/page.16/58>.
14. Єсипенко Н.Г., Воробець А.В. Особливості використання автентичних відео матеріалів на уроках англійської мови у середніх класах. *Науковий вісник Чернівецького університету, германська філологія*. 2022.
15. Компетенція : суть, структура, основні види. URL : <http://pidruchniki.com>.
16. Матвіїв-Лозинська Ю.О. Використання автентичних матеріалів на заняттях з іноземної мови. URL: <http://naub.oa.edu.ua/2015>.
17. Мова як система. Основні та проміжні рівні. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7193/Lektsiia13>.
18. Мовна компетенція як складова професійної компетентності. URL: <http://kumlk.kpi.ua/node/1600>.
19. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів України та опис ключових змін. 5-9 класи. Освіта, 2017. 112 с.

20. Пелешанко О.Ю. Лінгвістичні особливості розвитку багатозначності слова в англійській мові. URL: <http://naub.oa.edu.ua>.
21. Пентилюк М., Горошкіна О., Нікітіна А. Концептуальні засади комунікативної методики навчання української мови. *Дивослово*. – 2006. №1.
22. Романюк Л. В., Русановська Т.В. Критерії відбору автентичних матеріалів у процесі навчання іноземної мови студентів немовних спеціальностей. URL: <http://sci-notes.mgu.od.ua/archive/v27/40.pdf>.
23. Смоліна С.О. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua>.
24. Химинець В.І. Компетентнісний підхід до професійного розвитку вчителя. URL: <http://zakinppo.org.ua/2010-01-18-13-44-15>.
25. Шайтан В. В. Використання інноваційних технологій на уроках англійської мови. URL: <http://vseosvita.ua/library/vikoristanna-innovacijnih-technologij-na-urokah-anglijskoi-movi-50402.html>.
26. Шапов О.М. Лексичні навички усного мовлення та читання – основа семантичної концепції учнів. *Іноземні мови у школі*. 2007. № 4. С.19-20.
27. Якименко С. О. Інноваційні освітні технології у вивченні англійської мови. *Основа*. 2019. С.87-89. URL: <http://journal.osnova.com.ua/article/52127>.
28. A2 English Level. URL: <http://www.britishcouncil.es/en/english/levels/a2>.
29. Adams T. What makes materials authentic? 1995. *Applied Linguistic*. № 6. P.62-70. URL: <https://eric.ed.gov/?id=ED391389>.
30. Advanced (CAE) – Fixed Expressions. URL: <http://breakoutenglish.com>.
31. Allen C. Marriages of convenience? Teachers and course books in the digital age. 2015. *ELT Journal*. 69 (3). P.252-253.

32. Bell F.L. Comprehension aids, internet technologies, and the reading of authentic materials by adult second language learners: PhD dissertation. The Florida State University. 2005. P.18-21.
33. Caro K. Lexis, lexical competence and lexical knowledge: a review. 2017. *Journal of Language Teaching and Research*. 8(2), 205. URL: <https://goo.gl/LXkWug>.
34. Carter R., McCarthy L. If you ever hear a native speaker, please let us know! *IATEFL Conference*, Brighton, 2003.
35. CEFR Level B1. URL: <http://www.stgiles-international.com/app/webroot/docs/Level-B1-Learner-Outcomes.pdf>.
36. Cook V. Using Authentic Materials in the Classroom. URL: <http://www.viviancook.uk/Writings/Papers/AuthMat81.html>.
37. Crystal D., Davy D. *Advanced conversational English*. 1975. Longman: Harlow, Essex. P.55-64.
38. English Language Levels (CEFR). URL: <https://tracktest.eu/english-levels-cefr/>.
39. Erlina M. Using Authentic Online Materials for Speaking Class: A Study of Students' Perception about the teaching and learning of English as a Foreign Language. URL: <https://www.atlantis-press.com/article/25893103.pdf>
40. *New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language*. Connecticut: Lexicon Publishers, Inc., 1993. P.47-48.
41. Oxford Dictionary. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>.
42. Povey J. *Phrasal Verbs and How to Use Them*. *Vysshya Shkola*. 1999.
43. Rao P. The Effective Use of Authentic Materials in the English Language Classrooms. *International Journal of Arts, Science and Humanities*. 2021. P.176-185. URL: <https://www.researchgate.net/publication/334187595>.
44. Richards J. *Communicative Language Teaching Today*. Cambridge: Cambridge University Press, 2006.

45. Sherman J. Using Authentic Video in the Language Classroom. URL: <https://www.researchgate.net/publication/265028375>.
46. Thornbury S. An A-Z of EFL: A dictionary of terms and concepts. Oxford: Macmillan, 2006. P.37-38.
47. Tomlinson F. Materials development in language teaching. Cambridge, Cambridge University Press, 2012.
48. Using authentic materials in the foreign language classrooms: Teachers' perspectives in EFL classes. *International Journal of Research Studies in Education*. 2016 April. №5. P. 105-116. URL: https://www.academia.edu/31264465/Using_authentic_materials_in_the_foreign_language_classrooms_Teachers_perspectives_in_EFL_classes
49. Vance Sh. Something to Crow About: A Concise Collection of American English Idioms for Everyday Use. Washington D.C.: United States Information Agency, 1996. P.15-22.
50. Woodruffe C. Competent by any other name.1991. P.30-33.

ДОДАТКИ

Додаток А

ПЛАН УРОКУ У 7 КЛАСІ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ ВІДЕО МАТЕРІАЛІВ

КЛАС: 7-Б

**ТЕМА: WHERE WOULD YOU LIKE TO LIVE? (Де б ти хотів
проживати?)**

МЕТА: засвоєння лексичного матеріалу на відповідну тему, розвиток навичок побудови діалогів.

ОБЛАДНАННЯ*: підручник “NEXT MOVE 3”, дошка, постери з зображеннями типів будинків, ноутбук, відео матеріали на тему уроку.

**підручник, дошка, відео та аудіо матеріали на тему уроку тощо*

ТИП УРОКУ: комбінований.

ХІД УРОКУ

I. Вступна частина

1. Організаційний момент

- Good morning, dear students! I am glad to see you today. How are you? Share your emotions and feelings with me and with your mates. (Учні дають відповіді на запитання)

2. Фонетична вправа

- Now let us train our tongues and practice 3 diphthongs. You can see words on the blackboard. Listen carefully and repeat after me:

[ei]: snail, tail, rail

[ai]: tiger, mine, fine

[oi]: boy, oyster, toy

3. Оголошення теми і мети уроку

- The topic of our lesson today is ‘Where would you like to live?’. By the end of the lesson, we will learn and practice words on the given topic, watch videos and perform dialogues. We have plenty of work to do. Let us start!

II. Основна частина

1. Перегляд відео та дискусія на відповідну тему.

In order to introduce you a new topic, I decided to show you a video about all types of houses you can find. After watching the video (https://www.youtube.com/watch?v=w1zd3_auUpg), be ready to answer 3 simple questions – you can see them on the blackboard:

- *In what type of house do you live?*
- *What is your favorite type of house and why?*
- *What type of house do you find uncomfortable and why?*

2. Опрацювання і запис нової лексики в словник.

Now let's continue working on new lexis. Open your vocabularies and write down new words from the blackboard. We will try to guess their translation with the help of the pictures that I am going to show you.

1. bungalow

2. cottage

3. igloo

4. villa

5. skyscraper

6. terraced house

7. manor

8. detached house

9. apartment building

3. Робота з підручником. Matching.

- Now open please your books on page 9. You have several pictures of the houses. Match these pictures with the appropriate types of the houses. You have one minute to complete the task.

4. Перегляд відео. Побудова та презентація діалогів.

- We are going to watch a short video about different styles of houses. Watch it carefully and be ready to perform a dialogue with your partner, answering the following questions (<https://www.youtube.com/watch?v=E0MmH7uto28>):

1. What is your favorite home-style?
2. Why do you like this home-style?
3. What home-style do you find the most extraordinary/the worst?

III. Заключна частина

1. Підбиття підсумків

Thanks for being so active today. I enjoyed our lesson so much and what about you? Let me announce your marks.

2. Пояснення і запис домашнього завдання.

Open your registers and write down your home task for tomorrow – S.B. ex.3-4. You have to prepare a project about any type of house you want using questions from the exercise and new words.

3. Прощання.

If everything clear, you are free to go. Thank you again for the lesson. Goodbye, see you tomorrow!

Додаток Б

**ПЛАН УРОКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ УЧНІВ 7-Х КЛАСІВ З
ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ**

КЛАС: 7-Б

**ТЕМА: LIVE SMALL. HOUSES OF THE FUTURE (Життя у
маленькому будинку. Будинки майбутнього).**

МЕТА: вдосконалення навичок читання та аудіювання, ідентифікація та аналіз загальної та вибіркової інформації.

ОБЛАДНАННЯ: підручник, ноутбук, дошка, відео матеріали відповідно до теми уроку.

ХІД УРОКУ

- I. Вступна частина**
- 1. Організаційний момент**

- Good morning, dear students! I am glad to see you today. How are you? Share your emotions and feelings with me and with your mates. (Учні дають відповіді на запитання).

2. Фонетична вправа

- Now let us train our tongues and practice 3 diphthongs. You can see words on the blackboard. Listen carefully and repeat after me:

[ou]: goat, throat, coat;

[au]: cow, cloud, down;

[ie]: deer, steer, gear, spear

3. Перевірка домашнього завдання

-At home, you had to do the exercise from your textbook: there was a task to describe different types of the houses. Please, read your descriptions.

4. Перевірка учнів на засвоєння попереднього лексичного матеріалу.

- Also your task for today was to learn the words describing different types of the houses. Let's work in 2 groups – I will show you pictures and you name type of the house. After it, you will write a short dictation-translation of previously learned words.

5. Оголошення теми і мети уроку.

- And now we will work with two texts. The first text is called “Live Small” – you will read this text from your textbooks and work on the exercises bases on the content of the text. The second text is called “Homes of the Future” – you will watch an interesting video about future types of the houses and do some exercises. At the end, we will check your answers together.

II. Основна частина

1. Робота з текстом з підручника та виконання вправ до нього.

- As I have already mentioned, we will work with the text from your textbook called “Live Small”. Before reading it, please, answer my questions:

1. Is your house big or small? How many rooms does it have?

2. Do you imagine living in an extremely small house? Will it be comfortable for you?

3. What is the most comfortable room for you in your house? Why?

- In this text, you will find some new words, so let's work on them together. Open your vocabularies and write down the words from the blackboard. Then we will read and translate them together:

Average – середньостатистичний

To heat – обігрівати

Environment- навколишнє середовище

Tree house – будиночок на дереві.

- Now open your textbook and quickly read the text. After it, do the exercise 2 on page 11, where you have to choose the correct answer. Then, read the text once again and do the exercise 3, where you have to answer the questions. You have 10 minutes for it. Finally, we will check together the answers you have.

2. Робота з автентичним англомовним відеоматеріалом та виконання вправ.

- We are going to watch a video about houses of the future (<https://learnenglish.britishcouncil.org/general-english/video-series/word-on-the-street/flathunting/homes-of-the-future>). The information is not easy to understand, so please, let us work on the unknown words that will be mentioned in this video material:

Latest – найновіший

Incredible – дивовижний

Ordinary – звичайний

Solar energy – сонячна енергія

Experiment – експеримент

A glimpse if the future – проблиск майбутнього

To vary from – відрізнятися від

Invention – винахід

Control panel – панель управління

Automatically – автоматично

Renewable – відновлювальний

- Now we will watch a video for the first time. After it, you will do two exercises: in first you have to decide which statement is true and which – false; in the second – match the beginning of the phrase with the appropriate ending. After it, we will check together your answers.

3. Робота у групах. Дискусія.

- Please, divide into 2 groups. The first group will discuss the advantages of living in the house of the future, and the students of the second group will discuss the disadvantages. In order to refresh your memory, watch a video once again.

III. Заключна частина.

1. Підбиття підсумків.

2. Пояснення і опис домашнього завдання – скласти речення з новими словами.

3. Прощання.

Додаток В

**ПЛАН УРОКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ УЧНІВ 7-Х
КЛАСІВ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ
МАТЕРІАЛІВ**

КЛАС: 7-Б

ТЕМА: MY WAY OF LIFE AND DAY SCHEDULE (Мій спосіб життя та розпорядок дня).

МЕТА: повторення, узагальнення та практика використання двох часових форм – Present Simple та Present Continuous

ОБЛАДНАННЯ: підручник, ноутбук, дошка, відео матеріали відповідно до теми уроку.

ХІД УРОКУ

I. Вступна частина.

1. Організаційний момент.

- Good morning, dear students! I am glad to see you today. How are you? Share your emotions and feelings with me and with your mates. (Учні дають відповіді на запитання).

2. Перевірка домашнього завдання.

- Your task for today was to make up sentences with the new words. I ask every student to read his or her own two sentences and the rest students will evaluate them.

3. Оголошення теми та мети уроку.

- Our topic for today is “My Way of Life and Day Schedule”. We will discuss our daily activities and practice 2 tenses – present simple and present continuous. Let us start a lesson.

II. Основна частина

1. Повторення правил щодо вживання двох часів.

- On the blackboard, you can see a sentence: please read it and identify which tenses are used here and why?

I go swimming every Sunday, but today I am meeting my friends.

- Please, make up your own sentences and show how you use 2 tenses.

2. Робота з підручником та виконання вправ на використання часових форм.

- Now we will work with our books “Next Move”. Please, open your books on page 12 and read the rules and examples to them. Were you correct in your explanations about the usage of tenses or not? And after it, we will do together two exercises.

3. Робота з автентичним відеоматеріалом та побудова діалогів.

- Now we will watch a video about Mike’s day and his schedule. After it, you will answer some questions based on the video.

- Your task is to make up a dialogue with your classmate and here are some examples of the questions that you have ask each other:

1. When do you usually get up?
2. What do you always do after you wake up?
3. What are you doing today?
4. What do you usually do at the weekends?
5. What are you doing this weekend?

III. Заключна частина

1. Підбиття підсумків.
2. Пояснення домашнього завдання – виконати вправи з підручника та написати розповідь про свій графік дня.
3. Прощання.

Додаток Г

ПЛАН УРОКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ УЧНІВ 7-Х КЛАСІВ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

КЛАС: 7-Б

ТЕМА: FURNITURE AND HOUSEHOLD OBJECTS (Меблі та предмети домашнього побуту).

МЕТА: засвоєння нового лексичного матеріалу та вдосконалення навичок говоріння

ОБЛАДНАННЯ: підручник, ноутбук, відео матеріал відповідно до теми уроку, дошка

ХІД УРОКУ

I. Вступна частина:

1. Організаційний момент: Good morning, dear students! How are you today? What is the weather like today? (Учні відповідають на запитання).

2. Перевірка домашнього завдання та робота учнів у парах: As I remember , your task for today is to write an essay about you daily routine. I really want to hear them. Let's do the presentation of your essays in such a way: exchange your notebook with your partner and then present information about your partner's daily routine. (Учні працюють у парах , презентують розповіді один про одного, практикуючи використання часу Present Simple)

3. Тренування використання часу Present Continuous: Now I want to ask you some questions :

What are you doing tomorrow ?

What are you doing at the weekend? (Учні відповідають на запитання вчителя, практикуючи використання часової форми)

4. Оголошення теми та мети уроку: Our topic for today is "Furniture and Household object". We will watch a video , discuss it and learn new lexis.

II. Основна частина

1. Робота з автентичним відео матеріалом та подальша дискусія :

In order to acquire new words effectively, Let's watch a short video at first and discuss it. (Учні переглядають відео, ресурс: https://youtu.be/Hlk8_g-wVuk) . Now let's discuss some questions:

1. What is your favorite room in your house?

2. How is it furnished? (Учні дають відповіді на запитання та записують нові слова у словник).

2. Робота з підручником та виконання вправ на засвоєння лексичного матеріалу :

Dear students , now let's open „Next Moove“ on page 13 and do exercises 1 and 2 together. You are to match the definitions with the words on topic „Furniture“ (Учні виконують вправи, записують деякі з визначень у спеціальний зошит)

III. Заключна частина:

1. Підбиття підсумків.
2. Пояснення домашнього завдання : вивчити лексику та написати твір «My room»
3. Прощання.

Додаток Д

ПЛАН УРОКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ УЧНІВ 7-Х КЛАСІВ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Клас: 7-Б

Тема: My hobbies and Interests. (Мої хобі та захоплення).

Мета: засвоєння нового лексичного матеріалу та активізація навичок говоріння.

Обладнання: підручник , ноутбук , відео матеріал відповідно до теми уроку, дошка.

Хід уроку:

I. Вступна частина:

1. **Організаційний момент.** Good morning , dear students. I am happy to see you. How are you today? What did you do yesterday after school? (Учні дають відповіді на запитання).

2. **Фонетична вправа.** Let's practice the pronunciation of 2 sounds and read the following words with these sounds:

[v]: vest, volleyball, videogame

[w]: swimming, windsurfer, whale

(Учні практикують вимову звуків).

II. Основна частина:

1. **Оголошення теми та мети уроку:** Our topic for today is „Hobbies and interests. We will have a discussion and watch a video. Let's start!

2. **Перегляд відео матеріалу та робота з ним :**Now we will watch a video about Tom's hobbies (ресурс - <https://learnenglish.britishcouncil.org/skills/speaking/pre-intermediate-a2/talking-about-personal-interests>). Please, be attentive, because later you will tell me about his interest. (Учні переглядають відео та розповідають про інтереси Тома).

3. **Робота з новою лексикою:** As you have heard , Tom used a variety of new words and lexical constructions in order to enrich his speech. Let's work on some of them. After it, please, make up 3 sentences containing a new lexis. (Учні з вчителем працюють над новим лексичним матеріалом, складають речення та зачитують їх)

4. **Робота у парах.** We have an another activity: share with your partner about your personal hobbies and interests and then present the information about each other and the rest will listen to your speeches and give their feedback(Кожен учень презентує інформацію про хобі та інтереси свого однокласника, інші учні дають оцінку цій розповіді. Також у кінці свою оцінку дає вчитель , вказуючи на переваги та недоліки кожної розповіді)

III. Заключна частина:

1. Підбиття підсумків.

2. Пояснення домашнього завдання: написати твір про власні хобі , використовуючи нову лексику

3. Прощання.

Додаток Е

**ПЛАН УРОКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ УЧНІВ 7-Х
КЛАСІВ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ
МАТЕРІАЛІВ**

Клас : 7-Б

Тема: My Favorite Room (Моя улюблена кімната)

Мета: активізувати навички письма, використовуючи відповідну лексику

Обладнання: ноутбук, відео матеріал, підручник.

Хід уроку:

1. Вступна частина:

Організаційний момент. Good morning, dear student. Tell me please how are you feeling today? What's new? (Учні відповідають на питання).

Перевірка засвоєння минулого лексичного матеріалу. Now in order to see whether you have learned the words on topic „Furniture“ , I will ask you to write a lexical test (Учні пишуть диктант).

2. Основна частина:

Оголошення теми та мети уроку. Today we will practice our speaking skills and describe our rooms. It will be very gripping for me to listen to you , students. Let's start!

Перегляд відео матеріалу та робота з новими словами. Now we are watching a video , which will help us to describe our room properly (ресурс: <https://www.youtube.com/watch?v=5b--wk0rn6A&t=106s>). While watching it , we will hear some new word, we will write them in the vocabularies.

Побудова діалогів. Now let's present your classmates some information about your favorite rooms and make a dialogue. Ask each other how is it furnished; are there any special features and valuable things for you.

Робота з підручником. I will ask you now to open your text book on page 17. In order to write an essay properly , we should use linking words that express addition and contrast. We will work on the rules and after that do exercises. (Вчитель з учнями опрацьовують правила, роблять вправи на засвоєння лексичних одиниць та розбирають структуру написання твору).

3. Заключна частина.

Підбиття підсумків.

Пояснення домашнього завдання. Завдання учням- написати твір «My Favourite Room».

Прощання.

Додаток Є

**ПЛАН УРОКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ УЧНІВ 7-Х
КЛАСІВ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ
МАТЕРІАЛІВ**

Клас: 7-Б

Тема: **Description of Photos (Опис фотографій).**

Мета: активізувати навички для опису фотографій, використовуючи відповідні лексичні одиниці.

Обладнання: відео матеріал, ноутбук, фотографії, підручник.

Хід уроку:

I. Вступна частина:

1. **Привітання.** Good morning, des to students? How are you? What's new? (Учні дають відповіді на запитання).

2. **Опис фотографії з власного телефону.** Now please unlock your phones and choose your favorite photo : it can be you, your family, your pet or

some beautiful landscape. Show us the photo and say in 3-4 sentences what we can see in you photo.

II. Основна частина:

1. Оголошення теми та мети уроку.

2. Перегляд відео матеріалу, опрацювання лексики з даного відео. Now we will watch 2 videos on topic „How to describe a photo“ (<https://learnenglishteens.britishcouncil.org/exams/speaking-exams/describe-photo-or-picture>; https://www.youtube.com/watch?v=ihIQ8_-49Fo). While you will be watching it, I will stop the video for several times to work on new lexical units.

3. Побудова діалогів з метою опису фотографії з відео фрагменту. Використання таких запитань:

- What can you see in the photo ?
- How do the people feel?
- What are they wearing?
- Describe the room they are in.

4. Самостійний письмовий опис другої фотографії з відео фрагменту з використанням питань наведених вище.

III. Заключна частина:

1. Підбиття підсумків.

2. Пояснення домашнього завдання - вибрати будь - яке фото і письмово описати його.

3. Прощання.

Додаток Ж

**ПЛАН УРОКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ УЧНІВ 7-Х
КЛАСІВ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ
МАТЕРІАЛІВ**

Клас: 7-Б

Тема: Revision (Повторення)

Мета: повторення та узагальнення лексичного та граматичного матеріалу з теми «Home, Sweet Home»

Обладнання: ноутбук, відео матеріал, підручник.

Хід уроку:

I. Вступна частина:

1. Організаційний момент. Привітання.

2. Виконання фонетичної вправи:

[o]: monk, short, mop, hop

[ou]: go, onyx, know, howl

II. Основна частина:

1. **Оголошення теми та мети уроку.**
2. **Перегляд автентичного відео матеріалу та узагальнення лексичних одиниць.** «Let's learn English: Around the House and Home» (<https://youtu.be/WHYMGNьPv2U>).
3. **Робота з підручником** («Next Move page 18). Виконання вправ на граматику (Present simple, Present Continuous) та на лексику (вставити відповідні слова, визначення).

III. **Заклучна частина**

1. **Підбиття підсумків.**
2. **Пояснення домашнього завдання** - підготуватися до діагностичної контрольної роботи.
3. **Прощання.**

Додаток 3

ПИСЬМОВА РОБОТА (ПОЧАТКОВА) ДЛЯ УЧНІВ 7-Х КЛАСІВ З МЕТОЮ ВИЯВЛЕННЯ ЇХ РІВНЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Test

I. Fill in the gaps with ONE word:

1. David is from Greece, so his nationality is _____ (GREEK).
2. Paul and Sam _____ athletics at school (DO).
3. I like watching about American cowboys and my favorite type of film is _____ (WESTERN).
4. My father ate three pieces of mum's cake, because it was really _____ (TASTY)!
5. In the 21st _____ many devastating wars took place in the world (CENTURY).
6. My friends went to school yesterday, but I _____ - I pretended I was sick (PLAYED TRUANT).
7. Sara doesn't think about other people. She's _____ (SELFISH).

8. Don't ____ old things _____. _____ them again and again (THROW AWAY; RECECLE).
9. Britney Spears' first _____ was platinum – millions of copies were sold (ALBUM).
10. People phone me all the time, my job is so _____ (STRESFUL)!

II. Define the words:

1. Electrician -

2. Playlist -

3. Moody -

4. To bully -

5. Science fiction film -

III. Write about your summer holidays in 10 sentences.

Додаток И

**ПИСЬМОВА РОБОТА (КІНЦЕВА) ДЛЯ УЧНІВ 7-Х КЛАСІВ З МЕТОЮ
ВИЯВЛЕННЯ ЇХ РІВНЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ**

Test

I. Fill in the gaps with ONE word:

1. There is a swimming pool in our _____ near the house, so we will have fun tomorrow (PATIO).
2. Go downstairs and bring, please, a bottle pf wine from the _____ (CELLAR).
3. The blanket and two _____ from Versace on your bed are so fashionable (PILLOWS).
4. You can take this pair of shoes from my _____ (WARDROBE).
5. My friend lives in Finland, it is sometimes very cold there. In order to keep herself warm at nights, she has a warm _____ (DUVET).
6. The walls in your bedroom are so _____! I think, they should be brighter (PALE).

7. There is so much _____ in your living room – so you can buy a big TV and stereo system (SPACE).
8. Eskimo families usually live in buildings, called _____ (IGLOOS).
9. In United Arab Emirates there are lots of _____ and the country is very wealthy (SKYSCRAPERS).
10. Elsa lives in a modern flat in the _____ near the city center (apartment building).

II. Define the words:

1. Ceiling -

_____;

2. Bookcase -

_____;

3. Chest of drawers -

_____;

4. Villa -

_____;

5. Bungalow -

_____.

Describe your own room, using new words (10 sentences).